

100:-

Elias Olphild. & Nordlund.
1894.

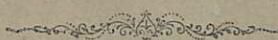
REPETITIONSKURS

I

FINSK FORMLÄRA

AF

A. H. KALLIO.

BORGÅ,
WERNER SÖDERSTRÖM.

Pris 1 m. 50 p.

REPETITIONSKURS

I

FINSK FORMLÄRA

AF

A. H. KALLIO.

BORGÅ,
WERNER SÖDERSTRÖMS FÖRLAG,
1890.

HELSINGFORS,
FINSKA LITTERATUR-SÄLLSKAPETS TRYCKERI,
1890.

FÖRORD.

Emedan det för undervisningens jämna framåtskridande är af nøden, att de läroböcker, som följas på de högre klasserna, nära ansluta sig till dem, som användts på de lägre, har jag, om ock efter mycken tvekan, beslutit att från trycket utgifva denna „Repetitionskurs i Finsk Formlära“, för att icke de, som genomgått den af mig utarbetade finska elementarboken, må vara i saknad af en enligt samma plan uppställd lärobok i formlära. Med undantag af ett och annat, som ej ännu kunnat komma i fråga vid genomgåendet af elementarkursen, men som likväl måste finnas i en för de högre klasserna afseend lärobok, utgör denna formlära därfor blott en sammanställning af de i min elementarbok befintliga etymologiska reglerna. Då enligt min åsigt undervisningen i finsk formlära i våra svenska-språkiga läroverk äfven på de högre klasserna mera bör afse formernas praktiska inöfvande än inlärandet af språklagar, så har jag så mycket som möjligt undvikit systematiska indelningar och i stället försökt att genom talrika böjningsexempel åskådliggöra de skilda ordklassernas och formernas egenscaper. För att äfven göra den teoretiska kunskapen mera levande har jag liksom i elementarboken till de olika schema för böjningen bifogat hänvisningar till reglerna.

Helsingfors i september 1890.

Författaren.

Inledning.

§ 1. Finska språket har 22 ljud.

§ 2. *Vokalerna* äro: *a, e, i, o, u, y, ä, ö*.

§ 3. *Konsonanterna* äro: *d, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, v, äng-ljudet och aspirationen (')*.

Anm. Aspirationen finnes i slutet af vissa ord och är till sitt ljud vacklande, t. ex. *terve'* (= terve^h) hell! *tule'* tänne (= tulet tänne) kom hit! *anna mennü* (= anna^m mennä^h) låt gå! *anna' aina* (= anna | aina) gif alltid! o. s. v.

§ 4. *Ljuden* äro antingen *långa* eller *korta* t. ex. i *sata* (hundra) äro alla ljud korta, men i *saattaa* (han bringar) äro *a* och *t* ljuden långa.

§ 5. Hvarje ljud i finskan betecknas med sin särskilda bokstaf. Långa ljud betecknas med dubbel bokstaf, t. ex. *tuulee* det blåser, *saattaa* han bringar, *purra* bita, *kiikkuu* han gungar o. s. v.

Und. Äng-ljudet saknar egen bokstaf. Kort äng-ljud, som finnes blott framför *k*, betecknas med *n*, t. ex. *kenkü* sko, *tunkee* han tränger. Långt äng-ljud, som finnes mellan två vokaler, betecknas med *ng*, t. ex. *kengän* skons, *tungen* jag tränger.

Anm. Aspirationen betecknas i språkvetenskapliga arbeten vanligen med *apostrof* ('), t. ex. *en mene'* jag går icke.

§ 6. Vokalerna indelas i:

1) låga: *a, o, u* och höga: *ä, ö, y, e, i.*

2) öppna: *a, ä*, halföppna: *o, e, ö* och slutna: *u, i, y.*

§ 7. Konsonanterna *k, t, p* kallas *hårda*, de öfriga *milda.*

§ 8. *Äng-, n-* och *m*-ljuden äro *näsljud.*

§ 9. *Diftong* kallas förbindelsen af två till samma stafvelse hörande (olika) vokaler, t. ex. *suo* kärr, *työtä* arbete, *vielü* ännu, *kaula* hals, *koulu* skola, *keula* för, *kiulu* stäfva, *käyttää* han använder, *köysi* rep, *taito* kunskap, *taloissa* i gårdar, *suvuilla* hos slägter, *äiti* moder, *löi* han slog, *kysyin* jag frågade, *papeilla* hos presterna.

§ 10. Diftongerna *uo, yö, ie* kallas *halföppna*, de öfriga *slutna.*

§ 11. De *diftonger*, hvilka uppstå af stammens korta slutvokal och ändelsen *i*, äro *korta*; alla öfriga diftonger äro *långa*; t. ex. *tyttö* flicka: *tytölle* (kort *öi*) åt flickorna, *kirja* bok: (kirja-i-sta) *kirjoista* (kort *oi*) ur böckerna, *kysyn* jag frågar: *kysyin* (kort *yi*) jag frågade, *tärkeää* viktig: (tärkeä-i-tä) *tärkeitä* (långt *ei*) och *tärkeöitä* (kort *öi*) viktiga, *maa* land: (maa-i-ssa) *maissa* (långt *ai*) i länderna, *työ* arbete: (työ-i-tä) *töitä* (långt *öi*) arbeten, *lyhyessä* i den korta: (lyhye-i-ssä) *lyhyissä* (långt *yi*) i de korta, *hampaassa* i en tand: (hampaa-i-ssa) *hampaissa* (långt *ai*) i tänder o. s. v.

§ 12. En *stafvelse*, som slutar med vokal, kallas *öppen*. En stafvelse, som slutar med konsonant, kallas *sluten.*

§ 13. Om *ordet* innehåller en låg vokal, är det *lägtonigt*, men ejest *högtonigt*, t. ex. *maissa, taloihin, autettava* äro lågtoniga, men *mennyt, kävelen, syövät, pidin, tekeväti* o. s. v. äro högtoniga.

§ 14. Den starkaste *tonvigten* (hufvudaccenten) hvilar i de finska orden på första stafvelsen, t. ex. *léikittelen* jag leker, *ópetettaessa* i det man läres.

De hårda konsonanternas förmildring.

§ 15. I början af en stafvelse med kort vokal eller kort diftong förmildras de hårda konsonanterna, om stafvelsen blir sluten.

Obs.! Förmildring inträffar icke i stafvelser med lång vokal eller lång diftong.

§ 16. Ett långt *k*, *t*, *p* blir genom förmildring *kort* (*kk* – *k*, *tt* – *t*, *pp* – *p*), t. ex. *kirkko* kyrka: *kirkossa* i kyrkan, *kirkossa* i kyrkorna; *auttavat* de hjälpa: *autan* jag hjälper, *autoimme* vi hjälpte; *pappi* prest: *papilla* hos presten, *papeilla* hos presterna.

§ 17. Kort *k*, *t*, *p* efter näsljud förenas vid förmildring med detta till långt näsljud (*nk* – *ng*, *nt* – *nn*, *mp* – *mm*), t. ex. *kaupunki* stad: *kaupungista* från staden, *kaupungeista* från städerna; *antaa* han gifver: *annamme* vi gifva, *annoimme* vi gafvo; *kumpu* kulle: *kummulla* på kullen, *kummuilla* på kullarne.

§ 18. *Efter vokal* bortfaller *k* vid förmildring, *t* förmildras till *d*, *p* till *v*, t. ex. *aikoo* han ämnar: *aion* jag ämnar, *aioin* jag ämnade; *näkyy* han synes: *näyn* jag synes, *näyin* jag syntes; *taitavat* de kunna: *taidat* du kan, *taidoit* du kunde; *pata* gryta: *padassa* i grytan, *padoissa* i grytorna; *leipo* han bakar: *leivon* jag bakar, *leivoi* jag bakade.

Anm. Mellan två *u* förmildras *k* till *v*, t. ex. *suku* slägt: *surussa* l. *suruissa* i slägten l. slägterna.

§ 19. *Efter l, r* bortfaller *k* vanligen vid förmildring, *t* blir *l, r* och *p* blir *v*, t. ex. *alkaa* han börjar: *alamme* vi börja, *aloimme* vi började; *velka* skuld: *velassa* i skuld, *veloissa* i skulder; *parkuu* han gråter: *parutte* I gråten, *paruimme* vi gråto; *kieltää* han nekar: *kiellän* jag nekar; *virta* flod: *virran* flodens, *virroissa* i floder; *kylpee* han badar:

kylvin jag badade; *varpu* qvist: *varvun* qvistens, *varvuilla* med qvistar.

Anm. I e-stammar förmildras *k* efter *l* och *r* till *j*, t. ex. *kulkee* han färdas: *kuljen* jag färdas, *kuljin* jag färdades; *sürkee* han krossar: *särjetään* man krossar, *särjit* du krossade; *kurki* trana: *kurjessa* i tranan, *kurjissa* i tranor.

§ 20. Efter *h* plägar *k* vid förmildring stundom qvarstå stundom bortfalla, *t* efter *h* förmildras till *d*, t. ex. *keuhko* lunga: *keuhkot* lungor, *keuhkoissa* i lungorna; *kiihko* ifver: *kiihkon* ifverns; *lahko* afdelning: *lahkon* afdelningens, *lahkoissa* i afdelningar; *nahka* skinn: *nahalla* och *nahoilla* med skinn; *pyhkii* han torkar: *pyhkin* l. *pyhin* jag torkar; *ehto* villkor: *ehdolla* och *ehdoilla* med villkor; *tahtoo* han vill: *tahdon* jag vill, *tahdoin* jag ville.

Anm. Efter *h* förmildras *k* till *j*, om *e* följer, t. ex. *puhkee* utspricker: *puhjetkoon* må utspricka.

§ 21. De hårda konsonanterna förmildras icke efter en annan hård konsonant eller *s*, t. ex. *itku* gråt: *itkulla* med gråt; *yskü* hosta: *yskäksi* till hosta; *muistaa* han minnes: *muistin* jag mindes; *piispa* biskop: *piispan* biskopens, *piispoilla* hos biskoparne.

§ 22. Förmildring inträder i flerstafviga nomen framför kort diftong äfven i part. plur. på -*ta*, -*tä* och i gen. plur. på -*den*, ehuru stafvelsen icke blir sluten, t. ex. *aurinko* sol: *auringoita* solar, *auringoiden* solars; *perintö* arf: *perinnötä* arf, *perinnöiden* arfvens; *harakka* skata: *harakoita* skator, *harakoiden* skatornas.

Vokalförändringar framför *i*.

§ 23. Lång vokal förkortas framför *i* och bildar därmed lång diftong, t. ex. *maa* land: (maa-i-ssa) *maissa* i länder; *puu* träd: (puu-i-hin) *puihin* i träden; *saan* jag får:

(saa-i-n) *sain* jag fick; *hampaassa* i tanden: (hampaa-i-ssa) *hampaissa* i tänderna; *vapaa* fri: (vapaa-i-ta) *vapaita* fria.

§ 24. Från halföppen diftong (*uo*, *yö*, *ie*) försvinner framför *i* den föregående vokalen och den senare bildar med *i* lång diftong, t. ex. *suo* kärr: (*suo-i-ta*) *soita* kärr, *lyön* jag slår: (*lyö-i-n*) *löin* jag slog, *tie* väg: (*tie-i-llä*) *teillä* på vägar.

§ 25. I diftong på *i* sammansmälter detta *i* med ändelsens *i*, t. ex. *koi* mal: (*koi-i-ta*) *koita* malar; *voin* jag mår: (*voi-i-n*) *voin* jag mådde.

§ 26. Slutvokalen *e* bortfaller framför *i*, t. ex. *kurjessa* i tranan: (*kurje-i-ssa*) *kurjissa* i tranor; *tulen* jag kommer: (*tule-i-n*) *tulin* jag kom; *suurella* hos den store: (*suure-immalla*) *suurimmalla* hos den störste; *kulkisvat* de färdas: (*kulke isi vat*) *kulkisivat* de skulle färdas.

Obs.! Öfriga vokalförändringar behandlas i böjnigsläran.

Deklination.

Enstafviga substantiv.

§ 27. Böjning i *singularis* af *maa* land, *jord*, *suo* kärr, *työ* arbete, *tie* väg, *koi* mal:

<i>Nominativ:</i>	<i>maa</i>	<i>suo</i>	<i>työ</i>	<i>tie</i>	<i>koi</i>	
	ett land	ett kärr	ett arbete	en väg	en mal	
	l. landet	l. kärret	l. arbetet	l. vägen	l. malen	
<i>Genetiv:</i>	<i>maan</i>	<i>suon</i>	<i>työn</i>	<i>tienv</i>	<i>koin</i>	<i>n</i>
	ett lands	ett kärrs	ett arbetes	en vägs	en mals	
	l. landets	l. kärrets	l. arbetets	l. vägens	l. malens	

<i>Akkusativ:</i>	<i>{ maan</i>	<i>suon</i>	<i>työn</i>	<i>tien</i>	<i>koin</i>	<i>n</i>
	<i>{ maa</i>	<i>suo</i>	<i>työ</i>	<i>tie</i>	<i>koi</i>	<i>-</i>
<i>Instruktiv:</i>	<i>maan</i>	<i>suon</i>	<i>työn</i>	<i>tien</i>	<i>koin</i>	<i>n</i>
			<i>medels</i>			
<i>Komitativ:</i>	<i>maine(nsa)</i>	<i>soine(nsa)</i>	<i>töine(nsü)</i>	<i>teine(nsü)</i>		<i>i-ne</i>
	<i>koine(nsa)</i>		<i>jämte</i>			
<i>Abessiv:</i>	<i>maatta</i>	<i>suotta</i>	<i>työttä</i>	<i>tiettä</i>	<i>koitta</i>	<i>tta, ttä</i>
			<i>utan</i>			
<i>Essiv:</i>	<i>maana</i>	<i>suona</i>	<i>työnä</i>	<i>tienä</i>	<i>koina</i>	<i>na, nä</i>
			<i>i egenskap af, såsom</i>			
<i>Partitiv:</i>	<i>maata</i>	<i>suota</i>	<i>työtä</i>	<i>tietä</i>	<i>koita</i>	<i>§ 29.</i>
			<i>(del) af, än, (obestämdt)</i>			
<i>Translativ:</i>	<i>maaksi</i>	<i>suoksi</i>	<i>työksi</i>	<i>tieksi</i>	<i>koiksi</i>	<i>ksi</i>
			<i>(förvandling) till</i>			
<i>Inessiv:</i>	<i>maassa</i>	<i>suossa</i>	<i>työssä</i>	<i>tiessä</i>	<i>koissa</i>	<i>ssa, ssä</i>
		<i>i</i>	<i>(det inre af), inom, (fäst) vid</i>			
<i>Elativ:</i>	<i>maasta</i>	<i>suosta</i>	<i>työstä</i>	<i>tiestä</i>	<i>koista</i>	<i>sta, stä</i>
			<i>från (det inre af), ur, i följd af, om</i>			
<i>Illativ:</i>	<i>maahan</i>	<i>suohon</i>	<i>työhön</i>	<i>tiehen</i>	<i>koihin</i>	<i>§ 30.</i>
			<i>till (det inre af), in i</i>			
<i>Adessiv:</i>	<i>maalla</i>	<i>suolla</i>	<i>työllä</i>	<i>tiellä</i>	<i>koilla</i>	<i>lla, llä</i>
			<i>på (det yttre af), vid, hos, medels</i>			
<i>Ablativ:</i>	<i>maalta</i>	<i>suolta</i>	<i>työltä</i>	<i>tieltä</i>	<i>koilta</i>	<i>lta, ltä</i>
			<i>från (det yttre af), af, i anseende till</i>			
<i>Allativ:</i>	<i>maalle</i>	<i>suolle</i>	<i>työlle</i>	<i>tielle</i>	<i>koille</i>	<i>lle</i>
			<i>till (det yttre af), på, åt</i>			

§ 28. Komitativen bildas äfven i singularis af pluralstammen.

§ 29. Ändelsen för *part. sing.* är efter lång vokal och diftong *-ta, -tä.*

§ 30. Ändelsen för *illat. sing.* är hos enstafviga ord *-h-n* med den vokal emellan, som närmast föregår *h.*

Pluralis.

§ 31. Stammen för pluralis bildas sålunda, att pluraltecknet *i* fogas till ordstammen.

§ 32. Af pluralstammen erhållas i allmänhet de särskilda kasus genom bifogande af samma ändelser som i singularis.

§ 33. Ändelsen *-t* för *nom.* och *ack. plur.* fogas till ordstammen och icke till pluralstammen.

§ 34. Böjning i pluralis af *maa, suo, työ, tie, koi*:

Stam:	(maa-i)	(suo-i)	(työ-i)	(tie-i)	(koi-i)	§ 31.
	mai	soi	töi	tei	koi	§ 23-25.
<i>Nom.</i>	maat	suot	työt	tiet	koit	§ 33.
<i>Gen.</i>	maiden	soiden	töiden	teiden	koiden	§ 35.
	maitten	soitten	töitten	teitten	koitten	
<i>Ack.</i>	maat	suot	työt	tiet	koit	§ 33.
<i>Instr.</i>	main	soin	töin	tein	koin	-n
<i>Komit.</i>	maine(nsa)	soine(nsa)	töine(nsä)	teine(nsä)	koine(nsa)	-ne
<i>Abess.</i>	maitta	soitta	töittä	teittä	koitta	-tta
<i>Ess.</i>	maina	soina	töinä	teinä	koina	-na, -nä
<i>Part.</i>	maita	soita	töitä	teitä	koita	§ 36.
<i>Transl.</i>	maiksi	soiksi	töiksi	teiksi	koiksi	-ksi
<i>Iness.</i>	maissa	soissa	töissä	teissä	koissa	-ssa, -ssä
<i>Elat.</i>	maista	soista	töistä	teistä	koista	-sta, -stä
<i>Illat.</i>	maihiin	soihin	töihin	teihin	koihin	§ 37.
<i>Adess.</i>	mailla	soilla	töillä	teillä	koilla	-lla, -llä
<i>Ablat.</i>	mailta	solta	töiltä	teiltä	koilta	-lta, -ltä
<i>Allat.</i>	maille	soille	töille	teille	koille	-lle

Obs.! De skilda kasus hafva i pluralis samma betydelse som i singularis.

§ 35. Ändelsen för *gen. pl.* är efter lång diftong *-den l. -tten.*

§ 36. Ändelsen för *part. pl.* är efter lång diftong *-ta, -tä.*

§ 37. Ändelsen för *illat. pl.* är efter diftong *-hin*.

Obs.! Hos enstafviga ord inträffar icke konsonantförmildring.

På samma sätt böjas såväl i singularis som i pluralis: *luu* ben, *jüü* is, *suu* mun, *syy* orsak, *yö* natt, *vyö* bälte, *voi* smör o. s. v. samt *-tai* (= sv. *dag*) i dagars och högtiders namn, såsom *sunnuntai* söndag o. s. v., *helluntai* pingst m. m.

Tvåstafviga nomen på o, ö, u, y.

§ 38. Böjning i *singularis* af *pelto* åker, *tyttö* flicka, *suku* slägt, *kylpy* bad:

<i>Nom.</i>	<i>pelto</i>	<i>tyttö</i>	<i>suku</i>	<i>kylpy</i>	
<i>Gen.</i>	<i>pellon</i>	<i>tytön</i>	<i>suvun</i>	<i>kylvyn</i>	§ 15.
<i>Part.</i>	<i>peltoa</i>	<i>tyttöä</i>	<i>sukua</i>	<i>kylypää</i>	§ 39.
<i>Illat.</i>	<i>peltoon</i>	<i>tyttöön</i>	<i>sukuun</i>	<i>kylpyyn</i>	§ 40.
<i>Adess.</i>	<i>pellolla</i>	<i>tytöllä</i>	<i>suvulla</i>	<i>kylvyllä</i>	§ 15.
			<i>o. s. v.</i>		

§ 39. Ändelsen för *part. sing.* är efter kort vokal -a, -ä.

§ 40. Ändelsen för *illat. sing.* är efter kort vokal: *vokalför längning* och *n*.

§ 41. Böjning i *pluralis* af *pelto*, *tyttö*, *suku* och *kylpy*:

<i>Stam:</i>	<i>peltoi</i>	<i>tyttöi</i>	<i>sukui</i>	<i>kylpyi</i>	§ 31.
<i>Nom.</i>	<i>pellot</i>	<i>tytöt</i>	<i>suvut</i>	<i>kylvyt</i>	
<i>Gen.</i>	$\begin{cases} 1 & (\text{pelto-en}) \\ 2 & (\text{peltoin}) \end{cases}$	$\begin{cases} (\text{tyttö-en}) \\ (\text{tyttöin}) \end{cases}$	$\begin{cases} (\text{suku-en}) \\ (\text{sukuin}) \end{cases}$	$\begin{cases} (\text{kylpy-en}) \\ (\text{kylpyin}) \end{cases}$	$\begin{cases} § 42. \\ § 43. \end{cases}$
	$\begin{cases} 1 & (\text{peltoi-en}) \\ 2 & (\text{peltoi-en}) \end{cases}$	$\begin{cases} (\text{tyttöi-en}) \\ (\text{tyttöjen}) \end{cases}$	$\begin{cases} (\text{sukui-en}) \\ (\text{sukujen}) \end{cases}$	$\begin{cases} (\text{kylpyi-en}) \\ (\text{kylpyjen}) \end{cases}$	$\begin{cases} § 42. \\ §§ 44, 46. \end{cases}$

<i>Part.</i>	$\left\{ \begin{array}{l} (\text{peltoi-a}) \\ \text{peltoja} \end{array} \right.$	(tyttöi-ä)	(sukui-a)	(kylpyi-ä)	§ 45.
<i>Illat.</i>	peltoihin	tyttöihin	sukuihin	kylpyihin	§ 37.
<i>Adess.</i>	pelloilla	tytöillä	suvuilla	kylvyillä	§ 15.
			O. S. V.		

§ 42. För *gen. pl.* förekomma två former, af hvilka den ena (*gen. pl. 1*) bildas af *singularstammen*, den andra (*gen. pl. 2*) af *pluralstammen*.

Obs.! Gen. pl. 1 finnes icke hos ord, som i *nom. sing.* ändas på *lång vokal* eller *diftong*; se *gen. pl.* af *maa, suo, työ, tie, koi* (§ 34).

§ 43. Ändelsen för *gen. pl. 1* är efter kort vokal *-en*, hvars *e* förvandlas till *i* och bildar med singularstammens slutvokal en *lång diftong* på *i*.

Obs.! I gen. pl. 1 inträffar icke förmildring af stammens slutkonsonant, emedan diftongen är lång. Jfr. § 15 *obs.*

§ 44. Ändelsen för *gen. pl. 2* är för tvåstafviga nomen efter kort diftong *-en*.

§ 45. Ändelsen för *part. pl.* är för tvåstafviga nomen efter kort diftong *-a, -ä*.

§ 46. Emellan två vokaler förbytes *pl. i* till *j*.

Bøj på samma sätt både i *sing.* och *plur.:* *ehto* villkor, *keto* linda, *lehto* lund, *peto* vılddjur, *neito* jungfru, *lippu* skärm, *lintu* fågel, *lukku* läs, *loppu* slut, *maku* smak, *kyntö* plöjning, *käsky* befallning, *myrkky* gift o. s. v.

Flerstafviga nomen på o, ö, u, y.

§ 47. Bøjning af *aurinko* sol, *perintö* arf, *halvattu* slagrörd, *lemmitty* älskling:

		<i>Singularis.</i>
<i>Part.</i>	aurinkoa	perintöä
<i>Illat.</i>	aurinkoon	halvattua
<i>Adess.</i>	auringolla	lemittyyä
		§ 39.
<i>Gen.</i>	aurinko aurinkojen auringoiden aurinkoja auringoita	perintöin
<i>Part.</i>		halvattuin
<i>Iness.</i>	auringoissa aurinkoihin	lemittyn
<i>Illat.</i>		§ 40.
		lemittyllä
		§ 15.
		0. S. V.
		<i>Pluralis.</i>
<i>Stam:</i>	aurinkoi	perintö
	aurinkoin aurinkojen auringoiden aurinkoja auringoita	halvattui
<i>Part.</i>		lemittyi
	perintöin perintöjen perinnöiden perintöjä perinnötä	§ 31.
<i>Iness.</i>		§ 43.
	aurinkojen auringoitten aurinkoja auringoita aurinkoihin	lemittytien
<i>Illat.</i>		§§ 48, 46.
	perintöiden perinnötien perintöjä perinnötä perintöihin	lemittytiden
		§§ 48, 15.
	halvattujen halvatuiden halvatuiten halvattuja halvatuita	lemittytitten
		§§ 49, 46.
	perintöitä perinnötä perinnöissä perintöihin	lemittytä
		§ 49, 22.
	halvatuissa halvatuihin	lemittiyssä
		§ 15.
		§ 37.
		0. S. V.

På samma sätt böjas *kartano* gård, *kirjasto* bibliotek, *laatikko* låda, *lapio* spade, *palkinto* belöning, *tasanko* slätt o. a.

§ 48. Ändelsen i *gen pl. 2* är för flerstafviga nomen efter kort diftong både -en och -den l. -tten.

§ 49. Ändelsen i *part. pl.* är för flerstafviga nomen efter kort diftong både *-a*, *-ä* och *-ta*, *-tä*.

Tvåstafviga nomen på **a**, **ä**.

§ 50. Böjning i *singularis* af *poika* gosse, *sulka* fjäder, *leuka* haka, *märkää* våt:

<i>Gen.</i>	pojan	sulan	leuan	märän	§ 15.
<i>Part.</i>	poikaa	sulkaa	leukaa	märkää	§ 39.
<i>Illat.</i>	poikaan	sulkaan	leukaan	märkäään	§ 40.
			o. s. v.		

§ 51. Böjning i *pluralis* af *poika* och *sulka*:

Stam:	$\begin{cases} (\text{poika-i}) \\ \text{poiki} \end{cases}$	(sulka-i)	§ 31.
		sulki	§ 52.
<i>Gen.</i>	$\begin{cases} 1 \text{ poikain} \\ 2 \text{ poikien} \end{cases}$	sulkain	§ 43.
<i>Part.</i>	poikia	sulkia	§ 54.
<i>Illat.</i>	poikiin	sulkiin	§ 55.
		o. s. v.	

§ 52. Framför *pl.* i bortfaller slutvokalen *a* i tvåstafviga nomen, om ordets första vokal är *o* l. *u*.

Und. *Suola* salt, *puola* lingon: *pl.* st. *suoloi*, *puoloi*.

§ 53. Ändelsen för *gen. pl. 2* är efter kort vokal *-en*.

§ 54. Ändelsen för *part. pl.* är efter kort vokal *-a*, *-ä*.

§ 55. Ändelsen för *illat. pl.* är efter kort vokal: *vokalförlängning* och *n*.

§ 56. Böjning i *pluralis* af *pata* gryta, *leuka* haka och *kirja* bok:

Stam:	$\begin{cases} (\text{pata-i}) \\ \text{patoi} \end{cases}$	(leuka-i)	(kirja-i)	
		leukoi	kirjoi	§ 57.

<i>Gen.</i>	{ 1 patain	leukain	kirjain	§ 43.
	{ 2 patojen	leukojen	kirjojen	§§ 44, 46.
<i>Part.</i>	patoja	leukoja	kirjoja	§§ 45, 46.
<i>Iness.</i>	padoissa	leuoissa	kirjoissa	§ 15.
<i>Illat.</i>	patoihin	leukoihin	kirjoihin	§ 37.
		o. s. v.		

§ 57. Framför *pl.* i förvandlas i tvåstafviga nomen slutvokalen *a* till *o*, om ordets första vokal är *a*, *e* eller *i*.
Obs.! Diftongen *oi* är kort enl. § 11.

§ 58. Böjning i *pluralis* af *märkä* våt: stam: (märkä-i) märki, *gen. 1* (märkä-en) märkäin, *gen. 2* märkien, *part.* märkiä, *iness.* märissä, *illat.* märkiin o. s. v.

§ 59. Framför *pl.* i bortfaller slutvokalen *ä* i tvåstafyiga nomen.

Böj i *sing.* och *plur.*: *koira* hund, *kala* fisk, *kissa* katt, *lehmü* ko, *varsa* föl, *hyvä* god, *kylä* by, *metsä* skog, *paha* elak, *vanha* gammal, *sauna* badstuga, *ilma* luft, *laisha* mager, *laiska* lat, *liha* kött, *raha* penning, *kova* hård, *kuuma* het, *sana* ord, *seinä* vägg o. s. v.

Flerstafviga nomen på a, ä, som bortkasta slutvokalen framför pluralis *i*.

§ 60. Böjning i *pluralis* af *sanoma* tidning, *kalaisa* fiskrik, *väkevä* stark:

Stam:	sanomi	kalaisi	väkevi	§ 61.
<i>Gen.</i>	{ 1 sanomain	kalaisain	väkeväin	§ 43.
	{ 2 sanomien	kalaisien	väkevien	§ 53.
<i>Part.</i>	sanomia	kalaisia	väkeviä	§ 54.

o. s. v.

På samma sätt böjas: *kokoelma* samling, *runoelma* dikt, *etevä* framstående, *taitava* kunnig o. a.

§ 61. Framför *pl. i* bortfalla slutvokalerna *a* och *ä* i afledningar på *-ma*, *-mä*, *-isa*, *-isü*, *-va*, *-vä*.

Flerstafviga nomen på *a*, *ä*, som förvandla *a* till *o* och *ä* till *ö* framför pluralis *i*.

§ 62. Böjning i *pluralis* af *lattia* golf, *runoilija* skald, *harakka* skata:

Stam:	<i>lattioi</i>	<i>runoilijoi</i>	<i>harakkoi</i>	§ 63.
<i>Gen.</i>	{ 1 <i>lattiain</i>	<i>runoilijain</i>	<i>harakkain</i>	§ 43.
	{ 2 <i>lattioiden</i>	<i>runoilijoiden</i>	{ <i>harakkojen</i> <i>harakoiden</i> § 22	{ § 48.
<i>Part.</i>	<i>lattioita</i>	<i>runoilijoita</i>	{ <i>harakkoja</i> <i>harakoita</i> § 22	{ § 49.
<i>Iness.</i>	<i>lattioissa</i>	<i>runoilijoissa</i>	<i>harakoissa</i>	
<i>Illat.</i>	<i>lattioihin</i>	<i>runoilijoihin</i>	<i>harakkoihin</i>	§ 37.
o. s. v.				

På samma sätt böjas: *asia* sak, *kynttilä* ljus, *karitsa* lamm, *leiviskä* lispond, *lusikka* sked, *mansikka* smultron, *maanviljelijü* jordbrukare, *pappila* prestgård o. s. v.

§ 63. Framför *pl. i* förvandlas i flerstafviga nomen slutvokalen *a* till *o* och *ä* till *ö*, om den föregående stafvelsens vokal är *i* eller om *a*, *ä* föregås af två konsonanter eller ett långt konsonantljud.

Obs.! Diftongerna *oi*, *öi* äro korta enl. § 11.

Und. *Isäntä* husbonde, *pl. st.*: *isänti*; *emäntä* värdinna, *pl. st.*: *emänti*.

Flerstafviga nomen på a, ä, som kunna både bortkasta slutvokalen och förvandla den till o, ö framför pluralis *i*.

§ 64. Böjning i *pluralis* af *porstua* farstu, *tärkeä* viktig, *kääntäjä* översättare, *harava* räfsa:

Stam:	{ porstui	tärkei	kääntäji	haravi
	{ porstuoī	tärkeōi	kääntäjōi	haravoi
Gen.	1 porstuaīn	tärkeāin	kääntäjāin	haravain § 43.
	2 porstuiden	tärkeiden	kääntäjien	haravien §§ 35, 53.
Part.	{ porstuiden	tärkeöiden	kääntäjöiden	haravojen {§ 48.
				haravoiden }§ 48.
Iness.	{ porstuita	tärkeitä	kääntäjää	haravia §§ 36, 54.
				haravoja {§ 49.
	{ porstuoita	tärkeötä	kääntäjöitä	haravoita }§ 49.
				haravissa
	{ porstuissa	tärkeissä *)	kääntäjissä	haravoissa
	{ porstuoissa	tärkeöissä	kääntäjöissä	
				o. s. v.

Obs.! Diftongerna *ui*, *ei* i *porstui* och *tärkei* äro långa, men *oi*, *öi* i *porstuoī*, *tärkeōi* äro korta enl. § 11.

På samma sätt böjas: *kalastaja* fiskare, *kataja*, *s. en*, *komea* ståtlig, *korea* grann, *metsästäjä* jägare, *orpana* kusin, *puhuja* talare, *satama* hamn, *selkeä* klar, *veräjä* grind, *peruna* potatis o. s. v.

Nomen på i.

§ 65. Böjning af *pappi* prest, *kaupunki* stad:

Singularis:

Gen.	papin	kaupungin
Illat.	pappiin	kaupunkiin
		o. s. v.

*) Jfr. § 15 obs.

Pluralis.

Stam:	$\begin{cases} (\text{pappi-i}) \\ \text{pappei} \end{cases}$	(kaupunki-i)	§ 31.
		kaupunkei	§ 66.
Gen.	$\begin{cases} 1 \text{ pappien} \\ 2 \begin{cases} (\text{pappejen}) \\ \text{pappein} \\ - \end{cases} \end{cases}$	kaupunkien (kaupunkejen) kaupunkein kaupungeiden, -tten	§ 67. §§ 44, 48. § 68. §§ 48, 22.
Part.	pappeja §§ 45, 46.	$\begin{cases} \text{kaupunkeja} \\ \text{kaupungeita} \end{cases}$	§ 46. } § 49. § 22. }
Iness.	papeissa	kaupungeissa	§ 15.
Illat.	pappeihin	kaupunkeihin	§ 37.
		[o. s. v.]	

Böj på samma sätt: *mökki* koja, *oppi* lärdom, *paperi* papper, *portti* port, *säkki* säck o. a.

§ 66. Framför *pl.* i förvandlas slutvokalen *i* till *e* och bildar med *i* en kort diftong *ei*.

§ 67. Efter *i* förvandlas *e* icke till *i* i *gen. pl. 1*. Jfr. § 43.

§ 68. Hos *i*-stammar sammandrages *eje* i *gen. pl. 2* till en lång diftong *ei*.

Obs! Emedan diftongen *ei* är lång, inträffar icke förmildring af ordstammens slutkonsonant i den sammandagna formen af *gen. pl. 2* hos *i*-stammar. Jfr. § 15 obs.

Tvåstafviga nomen på *i* med stam på *e*.

§ 69. Böjning af *kurki* trana:

	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Stam:	kurke	(kurke-i) kurki § 26.
Nom.	kurki § 70.	kurjet § 19 anm.
Gen.	kurjen § 19 anm.	$\begin{cases} 1 \text{ kurkein} \\ 2 \text{ kurkien} \end{cases}$ § 43. § 53.
Part.	kurkea § 39.	kurkia § 54.
Illat.	kurkeen § 40.	kurkiin § 55.
		[o. s. v.]

Bøj på samma sätt: *arpi* ärr, *hanhi* gás, *joki* å, *järvi* insjö, *kivi* sten, *koski* fors, *lehti* blad, *läpi* hål, *mäki* backe, *nimi* namn, *onni* lycka, *ovi* dörr, *pilvi* moln, *polvi* knä, *reki* släde, *sarvi* horn, *siipi* vinge, *sormi* finger, *suvi* sommar, *tammi* ek, *tühti* stjärna m. fl.

Obs.! *Veli* broder, *gen.* veljen o. s. v.

§ 70. Tvåstafviga *e*-stammar ändas i *nom.* *sing.* på *i*.

Nomen med konsonantstam.

§ 71. En mängd ord i finskan hafva utom den med vokal slutande ordstammen (*vokalstammen*) äfven en annan ordstam, som ändas på konsonant.

§ 72. Den med konsonant slutande ordstammen kallas *stympad* eller *konsonantstam*.

Tvåstafviga *e*-stammar.

§ 73. Böjning af *pieni* liten:

	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
St.	{ vok.: pien kons.: pien	pieni § 26.
Nom.	pieni § 70.	pienet
Gen.	pienen	{ 1 pieneten §§ 75, 77. 2 pienien § 53.
Ess.	{ pienenä piennä § 75.	pieninä
Part.	pientä §§ 75, 76.	pieniä § 54.
	o. s. v.	

§ 74. Konsonantstam hafva alla tvåstafviga *e*-stammar, i hvilka *e* föregás af *h*, *l*, *n*, *r*, *s*, t. ex. *riihia* ria, *lohi* lax, *kieli* språk, *tynni* lugn, *uni* sömn, *ääni* ljud, *meri* haf, *nuori* ung, *suuri* stor, *vuori* berg, *kuusi* gran o. s. v.

Obs.! *Mies* man: *gen.* miehen, *ess.* miehenä l. miesnä, *part.* miestä, *gen. pl.* 1 miesten, *gen. pl.* 2 miehien o. s. v.

§ 75. Af konsonantstammen bildas part. sing., gen. pl. 1 samt stundom ess. sing.

§ 76. Ändelsen för part. sing. är efter konsonant -ta, -tä.

§ 77. Ändelsen för gen. pl. 1 är efter konsonant -ten.

§ 78. Böjning af *lapsi* barn, *veitsi* knif:

Singularis.

St.	{ vok.: lapse kons.: las	veitse veis § 79.
Nom.	lapsi	veitsi § 70.
Gen.	lapsen	veitsen
Ess.	{ lapsena lasna § 75	veitsenä
Part.	lasta	veistä §§ 75, 76.

Pluralis.

lapsi	veitsi	§ 26.
lapset	veitset	
{ 1	lasten	veisten §§ 75, 77.
{ 2	lapsien	veitsien § 53.
	lapsina	veitsinä
	lapsia	veitsiä § 54.

o. s. v.

Böj på samma sätt: *kypsi* mogen, *joutsi* båge.

§ 79. Hos de tvåstafviga nominalstammar på -pse och -tse, som hafva konsonantstam, ändas denna på -s.

§ 80. Böjning af *liemi* soppa:

Singularis.

St.	{ vok.: lieme kons.: lien	§ 81.
Nom.	liemi	§ 70.
Gen.	liemen	
Ess.	liemenä	
Part.	lientä §§ 75, 76.	

Pluralis.

liemi	§ 26.
liemet	
{ 1	lienten §§ 75, 77.
{ 2	liemien § 53.
	lieminä
	liemiä § 54.

o. s. v.

Böj på samma sätt *lumi* snö o. a.

§ 81. *M* öfvergår i konsonantstommens slut till *n*.

§ 82. Böjning af *vuosi* år, *kansi* lock, *pursi* båt:

Singularis.

Vokalst.:	vuote	kante	purte	
Kons. st.:	vuot	kant	purt	
<i>Nom.</i>	vuosi	kansi	pursi	§§ 70, 84.
<i>Gen.</i>	vuoden	kannen	purren	
<i>Ess.</i>	{ vuotena vuonna §§ 75, 85	kantena	purtena	
<i>Part.</i>	vuotta	kantta	purtta	§§ 75, 76.
<i>Illat.</i>	vuoteen	kanteen	purteen	
		o. s. v.		

Pluralis.

Stam:	vuosi	kansi	pursi	§§ 26, 84.
<i>Gen.</i>	{ 1 vuotten 2 vuosien	kantten kansien	purtten pursien	§§ 75, 77.
		o. s. v.		

§ 83. Konsonantstam hafva alla tvåstafviga *e*-stammar, i hvilka *e* föregås af *t*, *lt*, *nt*, *rt*, t. ex. *käsi* hand, *köysi* rep, *susi* varg, *uusi* ny, *vesi* vatten, *kuukausi* månad, *vuorokausi* dygn, *jälsi* safve, *ponsi* knopp, *hirsi* stock, *varsi* skaft o. a.

§ 84. Slutkonsonanten *t* öfvergår till *s* framför *i* i nominalstammar på *e*.

Und. *Tähti* stjärna, *lehti* blad, *neiti* jungfru.

§ 85. *T* i slutet af konsonantstammen assimileras med ändelsens *n* till långt *n*.

Flerstafviga stammar på **-kse.**

§ 86. Böjning af *jänis* hare:

Singularis.

St.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{vok.: } \text{jänikse} \\ \text{kons.: } \text{jänis} \end{array} \right.$	
Nom.	jänis	§ 88.
Gen.	jäniksen	
Ess.	jäniksenä	
Part.	jänistä	§§ 75, 76.

O. S. V.

Pluralis.

jäniksi	§ 26.
jänikset	
{ 1 jänisten	§§ 75, 77.
{ 2 jäniksien	§ 53.
jäniksinä	
jäniksiä	§ 54.

Böj på samma sätt: *ilves* lodjur, *kysymys* fråga, *lupaus* löfte, *rakennus* byggnung, *varis* kråka, *vastaus* svar m. fl.

§ 87. Hos flerstafviga stammar på *-kse* ändas konsonantstammen på *-s*.

§ 88. Hos flerstafviga stammar, som hafva konsonantstam, ändas äfven *nom. sing.* på konsonant.

Egenskaps-substantiv.

§ 89. Böjning af *kalleus* dyrbarhet:

Singularis.

St.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{vok.: } \text{kalleute} \\ \text{kons.: } \text{kalleut} \end{array} \right.$	
Nom.	kalleus	§§ 88, 90.
Gen.	kalleuden	
Ess.	kalleutena	
Part.	kalleutta	§§ 75, 76.
Illat.	kalleuteen	

Pluralis.

kalleuksi	§§ 26, 90.
kalleudent	
{ 1 kalleutten	§§ 75, 77.
{ 2 kalleuksien	§ 53.
kalleuksina	
kalleuksia	§ 54.
kalleuksiin	§ 55.

O. S. V.

Böj på samma sätt: *ahkeruus* flit, *hyvyys* godhet, *köyhyys* fattigdom, *omaisuus* egendom, *rakkaus* kärlek, *rikkaus* rikedom, *valkeus* ljus, *vapaus* frihet, *velvollisuus* pligt m. fl.

§ 90. I egenskaps-substantiv ändas nom. sing. på -us, -ys, vokalstammen på -ute, -yte, konsonantstammen på -ut, -yt och pluralstammen på -uksi, -yksi.

Substantiv på l, n, r.

§ 91. Böjning af *kannel* harpa, *sydän* hjärta, *laidun* betesmark, *jäsen* led, *manner* fastland:

	<i>Singularis.</i>					
	Vokalst.: Kons. st.: <i>Nom.</i>	sydäne sydän	laitume laidun	jäsene jäsen	mantere manner	§ 92.
	<i>Gen.</i>	kantelen kantelena	sydämen sydämä	laitumen laitumena	jäsenen jäsenenä	§ 88.
	<i>Part.</i>	kantelta kantelta	sydäntä sydämä	laidunta laiduma	jäsentä jäsenenä	§ 75.
				laidunta laiduma	mannerka	§ 75, 76.
				0. s. v.		

	<i>Pluralis.</i>						
	Stam: <i>Gen.</i>	kanteli 1 kannelten 2 kantelien	sydämi sydänten sydämien	laitumi laidunten laitumien	jäseni jäsenten jäsenien	manteri manneraten manterien	§ 26. §§ 75, 77. § 53.
	<i>Part.</i>	kantelia	sydämää	laitumia	jäseniä	manteria	§ 54.
				o. s. v.			

På samma sätt böjas: *avain* (-me) nyckel, *höyhen* (-ne) fjäder, *joutsen* (-ne) svan, *luistin* (-me) skridsko, *morsian* (-me) brud, *sisar* (-re) syster, *tytär* (-ttäre) dotter o. a.

§ 92. I konsonantstammen har ofta inträffat konsonantförmildring.

Nomen på -nen.

§ 93. Böjning af *varpunen* sparf:

	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
St. /vok.:	varpuse § 94.	varpusi § 26.
St. /kons.:	varpus § 95.	varpuset
<i>Nom.</i>	varpunen	
<i>Gen.</i>	varpusen	{ 1 varpusten §§ 75, 77. 2 varpusien § 53.
<i>Ess.</i>	{ varpusena varpusna § 75.	varpusina
<i>Part.</i>	varpusta §§ 75, 76.	varpusia § 54.
		O. S. V.

På samma sätt böjas: *hevonen* häst, *ihminen* mäniska, *iloinen* glad, *punainen* röd, *Suomalainen* finne, *vihollinen* fiende m. fl.

§ 94. I nomen på -nen ändas vokalstammen på -se.

§ 95. I nomen på -nen inträffar icke konsonantförmildring i konsonantstammen.

Nomen på -ut, -yt.

§ 96 Böjning af *lyhyt* kort:

Singularis.

St.	$\begin{cases} \text{vok.:} & \text{lyhye} \\ \text{kons.:} & \text{lyhyt} \end{cases}$
<i>Nom.</i>	lyhyt § 88.
<i>Gen.</i>	lyhyen
<i>Ess.</i>	$\begin{cases} \text{lyhyenä} \\ \text{lyhyynnä §§ 75, 85.} \end{cases}$
<i>Part.</i>	lyhyttä §§ 75, 76.
<i>Illat.</i>	lyhyeen § 40.

Pluralis.

lyhyi	§ 26. Jfr. § 11.
lyhyet	
{ 1 lyhytten	§§ 75, 77.
{ 2 lyhyiden, -tten	§ 35.
lyhyinä	
lyhyitä	§ 36.
lyhyihin	§ 37.

o. s. v.

Böj på samma sätt: *ohut tunn, pojut* (*gen. poikuen*) liten gosse, *olut öl m. fl.*

Karitiva adjektiv.

§ 97. Böjning af *viaton* oskyldig:

Singularis.

St.	$\begin{cases} \text{vok.:} & \text{viantoma} \quad \S 98. \\ \text{kons.:} & \text{viaton} \quad \S\S 98, 92. \end{cases}$
<i>Nom.</i>	viaton § 88.
<i>Gen.</i>	viantoman
<i>Ess.</i>	$\begin{cases} \text{viantomana} \\ \text{viantonna} \quad \S 75. \end{cases}$
<i>Part.</i>	viantonta §§ 75, 76.

Pluralis.

viantomi	§ 98.
viantomat	
{ 1 { viantoten	§ 99.
{ 2 { viattomain }	
viattomien	§ 53.
viattomina	
viattomia	§ 54.

o. s. v.

Böj på samma sätt: *hyödyton* onyttig, *isätton* faderlös, *kuolematon* odölig, *mahdoton* omöjlig, *onneton* olycklig, *välttämätön* nödvändig o. a.

§ 98. Karitiva adjektivs vokalstam slutar på *-toma*, *-tömä*, konsonantstam på *-ton*, *-tön* och pluralstam på *-tomi*, *-tömi*.

§ 99. Karitiva adjektiv bilda *gen. pl.* 1 både af vokal- och konsonantstammen.

Kontrakta nomen.

§ 100. Två och flerstafviga stammar på lång vokal kallas *kontrakta 1. sammandragna*.

§ 101. Bøjning af *hammas* tand:

	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
St.	{ vok.: hampaa § 100. { kons.: hammas § 92.	hampai § 23.
<i>Nom.</i>	hammas § 88.	hampaat § 15 obs.
<i>Gen.</i>	hampaan § 15 obs.	{ 1 hammasten §§ 75, 77. { 2 hampaiden, -tten § 35.
<i>Ess.</i>	{ hampaana { hammasna § 75.	hampaina
<i>Part.</i>	hammasta §§ 75, 76.	hampaita § 36.
<i>Iness.</i>	hampaassa § 15 obs.	hampaissa § 15 obs.
<i>Illat.</i>	hampaaseen § 102.	hampaisiin § 102.

o. s. v.

På samma sätt böjas: *kirves* (-een) yxa, *kuningas* (-nkaan) konung, *lammas* (lampaan) får, *porras* (portaan) trappsteg, *ratas* (rattaan) hjul, *saapas* (saappaan) stöfvel, *seiväs* (seipään) stör, *taivas* (-aan) himmel, *telidas* (tehtaan) fabrik, *uros* (-oon) hjälte, *varas* (varkaan) tjuf o. s. v.

§ 102. Ändelsen för *illat.* är i kontrakta nomen i *singularis*: *-seen*, i *pluralis*: *-siin*.

§ 103. Böjning af *ruis* råg:

	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
St.	vok.: rukii § 100. kons.: ruis § 92.	rukii § 104.
Nom.	ruis § 88.	rukiit § 15 obs.
Gen.	rukiin § 15 obs.	1 ruisten §§ 75, 77. 2 rukiiden § 105.
Ess.	rukiina ruisna § 75.	rukiina
Part.	ruista §§ 75, 76.	rukiita § 106.
Iness.	rukiissa § 15 obs.	rukiissa § 15 obs.
Illat.	rukiiseen § 102.	rukiisiin § 102.

o. s. v.

Bøj på samma sätt: *kallis* dyr, *kaunis* vacker, *valmis* färdig, *nauris* rofva m. fl.

§ 104. Om singularstammen lyktar med långt *i*, slutar äfven pluralstammen med långt *i*.

Anm. Stundom slutar pluralstammen med långt *ei*, om singularstammen slutar med långt *i*, t. ex. *kallis* dyrbar: sing. st. *kallii*, pl. st. *kallii* och *kallei*.

§ 105. Ändelsen för *gen. pl. 2* är efter lång vokal *-den*, *-tten*.

§ 106. Ändelsen för *part. pl.* är efter lång vokal *-ta*, *-tä*.

§ 107. Böjning af *lähde'* källa, *keväät* l. *kevää'* vår:

	<i>Singularis.</i>	
St.	vok.: lähtee kons.: lähde' § 92	keväää § 100: keväät kevää'
Nom.	lähde'	keväät § 88. kevää'

<i>Gen.</i>	lähteen § 15 obs.	kevään
<i>Ess.</i>	{ lähteenä lähdennä § 108.	keväänä kevännä §§ 108, 85.
<i>Part.</i>	lähdettä	kevättä § 108.
<i>Illat.</i>	lähteeseen	kevääseen § 102.

o. s. v.

Pluralis.

<i>Stam:</i>	lähtei	keväi § 23.
<i>Nom.</i>	lähteet § 15 obs.	keväät
<i>Gen.</i>	{ 1 lähdetten 2 lähteiden	kevätten §§ 75, 77, 108. keväiden § 35.
<i>Ess.</i>	lähteinä	keväinä.
<i>Part.</i>	lähteitä	keväitä § 36.
<i>Illat.</i>	lähteisiin	keväisiin § 102.

o. s. v.

Böj på samma sätt: *ase* vapen, *huone* hus, *kirje* bref, *lääke* (lääkkeen) medicin, *purje* segel, *rae* (rakeen) hagel, *säde* (säteen) stråle, *vene* båt o. a.

§ 108. Aspirationen öfvergår i *part. sing.* och *gen. pl.* 1 framför *t* till *t* och i *ess. sing.* framför *n* till *n*.

§ 109. Böjning af *vapaa* fri:

<i>Singularis.</i>		<i>Pluralis.</i>
<i>Stam:</i>	vapaa	vapai § 23.
<i>Gen.</i>	vapaan § 15 obs.	{ 1 — § 42 obs. 2 vapaiden, -tten § 35.
<i>Part.</i>	vapaata	vapaita § 36.
<i>Iness.</i>	vapaassa § 15 obs.	vapaissa § 15 obs.
<i>Illat.</i>	vapaaseen § 102.	vapaisiin § 102.

o. s. v.

På samma sätt böjas: *vakaa* trygg, *ehtoo* qväll, *leikkuu* skörd, *harmaa* grå, *tavuu* stafvelse och några andra ord.

Obs.! Dessa kontrakta sakna konsonantstam.

Komparation.

Komparativ.

<i>Heikko</i> svag	kompar. <i>heikompi</i> svagare.
<i>Nuori</i> (-e) ung	" <i>nuorempi</i> yngre.
<i>Usi</i> (-te) ny	" <i>uudempi</i> nyare.
<i>Iloinen</i> (-se) glad	" <i>iloisempi</i> gladare.
<i>Lyhyt</i> (-ye) kort	" <i>lyh(y)empi</i> kortare.
<i>Viaton</i> (-ttoma) oskyldig	" <i>viamattomampi</i> oskyldigare.
<i>Rikas</i> (-kkaa) rik	" <i>rikkaampi</i> (§ 15 obs.) rikare.
<i>Vapaa</i> fri	" <i>vapaampi</i> (§ 15 obs.) friare.

§ 110. Komparativens *nom. sing.* slutar på *-mpi*, som fogas till positivens vokalstam.

§ 111. Böjning af *heikompi* svagare:

<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Stam: <i>heikompa</i> § 112.	<i>heikompi</i> § 112.
<i>Nom.</i> <i>heikompi</i> § 110.	<i>heikommata</i>
<i>Gen.</i> <i>heikomman</i>	{ 1 <i>heikompain</i> § 43. 2 <i>heikompien</i> § 53.
<i>Ess.</i> <i>heikompana</i>	<i>heikompina</i>
<i>Part.</i> <i>heikompa</i>	<i>heikomphia</i> § 54.
<i>Illat.</i> <i>heikompaan</i>	<i>heikompiin</i> § 55.

o. s. v.

§ 112. Komparativens singularstam ändas på *-mpa*, *-mpä*, pluralstam på *-mpi*.

<i>Arka</i> skygg	kompar. <i>arempi</i>	{	§ 19.
<i>Märkä</i> våt	„ <i>märempi</i>		

§ 113. Framför komparativens ändelse förvandlas tvästafviga ords korta slutvokaler *a*, *ä* till *e*.

§ 114. Oregelbundna komparativer:

<i>Hyvä</i> god	kompar. <i>parempi</i>	bättre.
<i>Paljo</i> mycken	„ <i>enempi</i>	mera.
<i>Pitkä</i> lång	„ <i>pitempi</i>	längre.

Superlativ.

<i>Heikko</i> svag	superl. <i>heikoin</i> (§ 15)	svagast.
<i>Arka</i> skygg	„ <i>arin</i> (§ 19)	skyggast.
<i>Märkä</i> våt	„ <i>märin</i> (§ 19)	våtast.
<i>Vaikea</i> svår	„ <i>vaikein</i> (§ 15 obs.)	svårast.
<i>Siisti</i> snygg	„ <i>siistin</i>	snyggast.
<i>Uusi</i> (-te) ny	„ <i>uusin</i> (§ 84)	nyast.
<i>Iloinen</i> (-se) glad	„ <i>iloisin</i>	gladast.
<i>Lyhyt</i> (-ye) kort	„ <i>lyh(y)in</i>	kortast.
<i>Viaton</i> (-ttoma) oskyldig	„ <i>viantomin</i>	oskyldigast.
<i>Rikas</i> (-kkaa) rik	„ <i>rikain</i> (§ 15 obs.)	rikast.
<i>Kaunis</i> (-ii) vacker	„ <i>kauniin</i>	vackrast.
<i>Vapaa</i> fri	„ <i>vapain</i> (§ 15 obs.)	friast.

§ 115. Superlativens *nom. sing.* slutar på *-in*, som fogas till positivens vokalstam.

§ 116. Framför superlativens ändelse bortfalla de korta slutvokalerna *a*, *ä*, *e*, *i* och långa vokaler förkortas.

Anm. Slutvokalen *i*, såväl den korta som den långa, kan framför superlativens *i* äfven förvandlas till *e*, t. ex. *siisti*: *siistin* l. *siistein*, *kaunis* (-ii): *kauniin* l. *kaunein*.

§ 117. Böjning af *rikkain* rikast:

	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
St.	vok.: rikkaimpa kons.: rikkain	rikkaimpi
Nom.	rikkain § 88.	rikkaimmat
Gen.	rikkaimman	1 { rikkainten rikkaimpain } § 119. 2 rikkaimpien
Ess.	{ rikkaimpana rikkainna § 75.	rikkaimpina
Part.	rikkainta	rikkaimpia
		o. s. v.

§ 118. Superlativens vokalstam slutar med *-impa*, *impä*, konsonantstam med *-in* och pluralstam med *-impi*.

§ 119. Superlativens *gen. pl.* 1 bildas både från vokal- och konsonantstammen. Jfr. § 99.

§ 120. Oregelbundna superlativ:

<i>Hyvä</i> god	superl. <i>parhain</i> l. <i>paras</i> (-rhaan) bäst.
<i>Paljo</i> mycken	" <i>enin</i> mest.
<i>Pitkä</i> lång	" <i>pisin</i> längst.

Räkneorden.

§ 121. De enkla grundtalen.

1. Yksi	7. Seitsemän
2. Kaksi	8. Kahdeksan
3. Kolme	9. Yhdeksän
4. Neljä	10. Kymmenen
5. Viisi	100. Sata
6. Kuusi	1000. Tuhat l. tuhannen.

§ 122. Böjning af *yksi*, *kaksi*, *viisi*, *kymmenen* och *tuhat* l. *tuhannen*:

Singularis.

Vokalst.: yhte	kahte	viite	kymmene	tuhante
Kons. st.: yh	kah	viit	kymmen	tuhat
<i>Nom.</i>	<i>yksi</i>	<i>kaksi</i>	<i>viisi</i>	<i>kymmenen</i>
<i>Gen.</i>	<i>yhden</i>	<i>kahden</i>	<i>viiden</i>	<i>kymmenen</i>
<i>Ack.</i>	<i>yhden</i>	<i>kaksi</i>	<i>viisi</i>	<i>kymmenen</i>
<i>Ess.</i>	<i>yhtenä</i>	<i>kahtena</i>	<i>viitenä</i>	<i>kymmenenä</i>
<i>Part.</i>	<i>yhtä</i>	<i>kahta</i>	<i>viittä</i>	<i>kymmentä</i>
<i>Illat.</i>	<i>yhteen</i>	<i>kahteen</i>	<i>viiteen</i>	<i>kymmeneen</i>
			O. S. V.	

Pluralis.

Stam:	<i>yksi</i> *)	<i>kaksi</i> *)	<i>viisi</i> *)	<i>kymmeni</i>	<i>tuhansi</i> *)
<i>Gen.</i>	{1 <i>yhten</i>	<i>kahten</i>	<i>viitten</i>	<i>kymmenten</i>	<i>tuhatten</i>
	{2 <i>yksien</i>	<i>kaksien</i>	<i>viisien</i>	<i>kymmenien</i>	<i>tuhansien</i>
			O. S. V.		

§ 123. Grundtalen hafva i *nom.* och *ack. sing.* samma form.

Und. Det enkla *yksi* heter i *ack. sing.* *yhden*.

§ 124. *Kolme* (*gen.* kolmen, *ack.* kolme, *part.* kolmea, *pl. gen.* kolmein l. kolmien o. s. v.), *neljä* (*ack.* neljä, *part.* neljää, *pl. gen.* neljän l. nelien o. s. v.), *kuusi* (kuuden, kuuteen, kuuttén l. kuusien), *seitsemän*, *kahdeksan*, *yhdeksän* (*part.* seitsemää, kahdeksaa, yhdeksää, *pl. gen.* seitsemään l.-mien, kahdeksain l.-ksien, yhdeksäin l.-ksien o. s. v.), *sata* (sadan, satain l. satojen).

*) § 84.

§ 125. De enkla ordningstalen.

1. Ensimmäinen	7. Seitsemäs
2. Toinen	8. Kahdeksas
3. Kolmas	9. Yhdeksäs
4. Neljäs	10. Kymmenes
5. Viides	100. Sadas
6. Kuudes	1000. Tuhanne.

§ 126. De enkla ordningstalen ändas i *nom. sing.* på *-s*, som fogas till de motsvarande enkla grundtalens vokalstam.

Und. Ensimmäinen och toinen.

Obs.! Kolmas i st. f. kolmes.

§ 127. Böjning af ett ordningstal:

<i>Singularis.</i>		<i>Pluralis.</i>	
St. { vok.: sadante		sadansi	§ 84.
kons.: sadat			
Nom.	sadas § 88.	sadannet	
Gen.	sadannen	{ 1 sadatten 2 sadansien	
Part.	sadatta	sadansia	
Illat.	sadanteen	sadansiin	

O. S. V.

§ 128. Ordningstalens vokalstam ändas på *-nte*, konsonantstam på *-t* och pluralstam på *-nsi*.

Anm. Ensimmäinen och toinen böjas som ord på *-nen* (§ 93).

§ 129. De jämna tio-, hundra- och tusentalen.

Grundtal.	Ordningstal.
20. Kaksikymmentä	Kahdeskymmenes
30. Kolmekymmentä	Kolmaskymmenes
40. Neljäkymmentä	Neljäskymmenes

50.	Viisikymmentä	Viideskymmenes
60.	Kuusikymmentä	Kuudeskymmenes
70.	Seitsemänkymmentä	Seitsemäskymmenes
80.	Kahdeksankymmentä	Kahdeksaskymmenes
90.	Yhdeksänkymmentä	Yhdeksäskymmenes
200.	Kaksisataa	Kahdessadas
	o. s. v.	o. s. v.
2000.	Kaksituhatta	Kahdestuhannes
	o. s. v.	o. s. v.

§ 130. Böjning af *kaksikymmentü* och *kahdeskymmenes*:

Singularis.

<i>Nom.</i>	kaksikymmentä	kahdeskymmenes
<i>Gen.</i>	kahdenkymmenen	kahdennenkymmenen
<i>Ack.</i>	kaksikymmentä	kahdennenkymmenen
<i>Ess.</i>	kahtenakymmenenä	kahdentenakymmenentenä
<i>Part.</i>	kahtakymmentä	kahdettakymmenettä
<i>Illat.</i>	kahteenkymmeneen	kahdenteenkymmenenteen
		o. s. v.

Pluralis.

<i>Nom.</i>	kahdetkymmenet	kahdennetkymmenennet
<i>Gen.</i>	{ 1 kahtenkymmenten 2 kaksienkymmenien	kahdettenkymmenetten kahdensienkymmenensien
		o. s. v.

På samma sätt böjas de öfriga jämna tio-, hundra- och tusentalen.

§ 131. De jämna tio-, hundra- och tusentalen erhållas sålunda, att det mindre talet ställs såsom attribut till det större, utom i grundtalens nom. och ack. sing., där det större talet står i part. sing.

§ 132. Talen mellan de jämna tiotalen.

Grundtal.	Ordningstal.
11. Yksitoista	Yhdestoista
12. Kaksitoista	Kahdestoista
13. Kolmetoista	Kolmastoista
14. Neljätoista	Neljästoista
15. Viisitoista	Viidestoista
16. Kuusitoista	Kuudestoista
17. Seitsemäntoista	Seitsemästoista
18. Kahdeksantoista	Kahdeksastoista
19. Yhdeksäntoista	Yhdeksästoista
21. Yksikolmatta 1. kaksi-kymmentä-yksi	Yhdeskolmatta 1. kahdes-kymmenes-yhdes 1. ensimmäinen
22. Kaksikolmatta 1. kaksi-kymmentä-kaksi	Kahdeskolmatta 1. kahdes-kymmenes-kahdes 1. toinen
31. Yksineljättä 1. kolme-kymmentä-yksi	Yhdesneljättä 1. kolmaskymmenes-yhdes 1. ensimmäinen.
42. Kaksiviidettä 1. neljä-kymmentä-kaksi	Kahdesviidettä 1. neljäskymmenes-kahdes 1. toinen
53. Kolmekuudetta 1. viisi-kymmentä-kolme	Kolmaskuudetta 1. viides-kymmenes-kolmas
64. Neljäseitsemättä 1. kuusikymmentä-neljä	Neljässeitsemättä 1. kuudes-kymmenes-neljäs
75. Viisikahdeksatta 1. seitsemänkymmentä-viisi	Viideskahdeksatta 1. seitsemäskymmenes-viides
86. Kuusiyhdeksättä 1. kahdeksankymmentä-kuusi	Kuudesyhdeksättä 1. kahdek-saskymmenes-kuudes
97. Seitsemänkymmenettä 1. yhdeksänkymmentä-seitsemän	Seitsemäskymmenettä 1. yhdeksäskymmenes-seitsemäs

§ 133. Talen mellan de jämna tiotalen uttryckas sålunda: först ställes enheten (i grundtalen ett grundtal och i ordningstalen ett ordningstal) och därefter följer ett ordningstal i part. sing., som angifver det närmast följande tiotalet.

§ 134. Talen ifrån 20 framåt pläga äfven uttryckas sålunda, att det jämna tiotalet nämnes först och sedan enheten.

§ 135. Böjning af *kaksikolmatta* och *kahdeskolmatta*:

Singularis.

<i>Gen.</i>	kahdenkolmatta	kahdennenkolmatta
<i>Ack.</i>	kaksikolmatta	kahdennenkolmatta
<i>Part.</i>	kahtakolmatta	kahdettakolmatta
o. s. v.		

§ 136. Om i talen mellan de jämna tiotalen enheten står först, böjes blott enhetstalet.

§ 137. Böjning af *kolmekymmentäviisi* och *kolmas-kymmenesviides*:

Singularis.

<i>Gen.</i>	kolmenkymmenen-viiden	kolmannenkymmenenennen-viidennen
<i>Ack.</i>	kolmekymmentä-viisi	kolmannenkymmenenennen-viidennen
<i>Part.</i>	kolmeakymmentä-viittä	kolmattakymmenettä-viidettä
o. s. v.		

§ 138. Om i talen mellan de jämna tiotalen tiotalet nämnes först, böjas såväl tio- som enhetstalen.

Anm. Emedan böjningen af alla ord i ett ordnings-tal mellan de jämna tiotalen blir alltför tung, återgives tiotalet ofta med motsvarande grundtal, t. ex. *yhdeksälle-kymmenelle-seitsemännelle* i st. f. *yhdeksännekkymmenen-nelle-seitsemännelle*.

§ 139. I sammansatta tal heter *yksi* i *ack. sing.* *yksi* i. st. f. *yhdnen*, t. ex. *yksitoista*: *ack. sing.* *yksitoista*, *yksikolmatta*: *yksikolmatta*, *kaksikymmentäyksi*: *kaksikymmentä-yksi* o. s. v.

§ 140. Talen mellan de jämna hundra- och tusentalen.

Grundtal.

Ordningstal.

101. Sata yksi (sadan 1. sata yhden)	Sata yhdes (sata yhdennen)
102. Sata kaksi (sadan 1. sata kahden)	Sata kahdes (sata kahdennen)
111. Sata yksitoista (sadan 1. sata yhdentoista)	Sata yhdestoista (sata yhdennentoista)
120. Sata kaksikymmentä (sadan 1. sata kahdenkymmenen)	Sata kahdeskymmenes (sata kahdennenkymmenenennen).
121. Sata kaksikymmentäyksi (sadan 1. sata kahdenkymmenen-yhden 1. sata kaksikymmentäyhden)	Sata kahdeskymmenes-yhdes 1. ensimmäinen (sata kahdennenkymmenenennen-yhdennen 1. ensimmäisen) 1. sata kaksikymmentä yhdes (sata kaksikymmentä yhdennen).
201. Kaksisataa yksi (kahdensadan 1. kaksisataa yhden)	Kahdessadas yhdes (kahden-nensadannen yhdennen) 1. kaksisataa yhdes (kaksi-sataa yhdennen).
372. Kolmesataa seitsemän-kymmentä-kaksi (kolmensadan seitsemän-kymmenen-kahden 1. kolmesataa seitsemän-kymmenen-kahden 1. kolmesataa seitsemän-kymmentä-kahden)	Kolmassadas seitsemäskym-menes-kahdes (kolmannen-sadannen seitsemännen-kymmenenennen-kahdennen) 1. kolmesataa seitsemän-kymmentä-kahdes (kolme-sataa seitsemänkymmen-tä-kahdennen)
1001. Tuhat yksi (tuhannen 1. tuhat yhden)	Tuhat yhdes (tuhat yhdennen).
1111. Tuhat sata yksitoista (tuhannen sadan 1. tuhat sata yhdentoista)	Tuhat sata yhdestoista (tu-hat sata yhdennentoista)

5643. Viisituhatta kuusista-
taa neljäkymmentä-
kolme (viidentuhannen
kuudensadan neljän-
kymmenen-kolmen l.
viisituhatta kuusista-
taa neljänkymmenen-
l. neljäkymmentä-kol-
men)

Viidestuhannes kuudessadas-
neljäskymmenes kolmas
(viidennentuhannennen
kuudennensadannen nel-
jännenkymmenen-kol-
mannen) l. viisituhatta
kuusisataa neljäkymmentä
kolmas (viisituhatta kuu-
sisataa neljäkymmentä-
kolmannen).

O. S. V.

§ 141. I talen mellan de jämna hundra- och tusentalen sättas främst de räkneord, som angifva hundra- l. tusentalen.

Anm. Emedan böjningen af alla ord i talen mellan de jämna hundra- och tusentalen ofta blir alltför tung, böjes såväl i grund- som i ordningstal vanligen blott den sista leden och alla de öfriga sammansättningslederna uttryckas med nom. sing. af grundtal. *Sata* och *tuhat*, brukade i ordningstal i st. f. sadas och tuhannes, böjas aldrig.

Återblick på deklinationen.

§ 142. Konsonantstam hafva följande nomen:

1) tvästafviga *e*-stammar, i hvilka *e* föregås af *h*, *l*, *n*, *r*, *s*, *t*, *lt*, *nt*, *rt*, t. ex. *riihi*: *riihtä*, *riihten*; *kieli*: *kieltä*, *kielten*; *pieni*: *piennä*, *pientä*, *pienten*; *suuri*: *suurta*, *suurten*; *kuusi*: *kuusta*, *kuusten*; *vuosi*: *vuonna*, *vuotta*, *vuotten*; *jälsi*: *jälttä*, *jältten*; *kansi*: *kantta*, *kantten*; *virsi*: *virttä*, *virtten*.

2) alla flerstafviga *e*-stammar, t. ex. (jänikse) *jänis*: *jänistä*, *jänisten*; (kalleute) *kalleus*: *kalleutta*, *kalleutten*;

(taipale) *taival*: *taivalta, taivalten*; (sydäme) *sydän*: *sydäntä, sydänten*; (sisare) *sisar*: *sisarta, sisarten*; (varpuse) *varpunen*: *varpusta, varpusten*; (lyhye) *lyhyt*: *lyhyttä, lyhytten*; (kolmante) *kolmas*: *kolmanna, kolmatta, kolmatten*.

3) karitiva adjektiv och superlativ, t. ex. *onneton*: *onnetonna, onnetonta, onnetonten*; *suurin*: *suurinna, suurinta, suurinten*.

4) kontrakta nomen, t. ex. *hammas*: *hammasna, hammasta, hammasten*; *lähde*: *lähdettä, lähdetten*; *kevät*: *kevättä, kevätten*.

Und. Några kontrakta sakna konsonantstam. Se § 109.

§ 143. I nomen, som ej hafva konsonantstam, är *nom. sing.* lik vokalstammen, t. ex. *maa, talo, poika, tärkeä* o. s. v.

Und. 1) Tvåstafviga *e*-stammar ändas i nom. sing. på *i*, t. ex. vokalst. *kurke*: nom. sing. *kurki*, *joke*: *joki*, *talve*: *talvi* o. s. v. Se § 70.

2) Komparativen ändas i nom. sing. på *-mpi*, men dess stam slutar med *-mpa*, *-mpä*, t. ex. vokalst. *heikompa*: nom. sing. *heikompi*; *märempä*: *märempi* o. s. v. Se § 111.

3) Räkneorden *seitsemän* sju, *kahdeksan* åtta, *yhdeksän* nio.

§ 144. I nomen, som hafva konsonantstam, är nom. sing. lik konsonantstammen, t. ex. *jänis, sisar, kannel, sydän, manner, onneton, hammas, lähde, kevät, suurin* o. s. v.

Und. 1) Tvåstafviga *e*-stammar ändas i nom sing. på *i*, t. ex. nom. sing. *pieni*: kons. st. *pien*, *lapsi*: *las*, *veis*: *veis*, *liemi*: *lien*, *vuosi*: *vuot*, *kansi*: *kant*, *virsi*: *virt*. Se § 70.

2) I nomen på *-nen* ändas kons. st. på *s*, t. ex. *varpunen*: kons. st. *varpus* o. s. v. Se § 93.

3) Egenskapssubstantivens nom. sing. ändas på *-us, -ys*, men kons. st. på *-ut, -yt*, t. ex. *kalleus*: kons. st. *kalleut* o. a. Se § 90.

4) Ordningstalens nom. sing. ändas på -s, kons. st. på -t, t. ex. *kolmas*: kons. st. *kolmat* m. fl. Se § 128.

5) Nominativa *kymmenen* tio och *tuhannen* tusen. Se § 122.

§ 145. Ändelsen för *part. sing.* är: 1) efter lång vokal, diftong och konsonant -ta, -tü, 2) efter kort vokal -a, -ää.

Ex. 1) *maa*: *maata*, *työ*: *työtä*, *vuori*: *vuorta*, *lapsi*: *lasta*, *veitsi*: *veistä*, *yksi*: *yhtä*, *lumi*: *lunta*, *vuosi*: *vuotta*, *kansi*: *kantta*, *pursi*: *purtta*, *jänis*: *jänistä*, *vanhuus*: *vanhuutta*, *sydän*: *sydäntä*, *varpunen*: *varpusta*, *viaton*: *viatonta*, *hammas*: *hammasta*, *lähde*: *lähdettä*, *kevä* l. *kevää*: *kevättä*, *heikoin*: *heikointa*, *kolmas*: *kolmatta*; 2) *pelto*: *peltoa*, *syksy*: *syksyä*, *poika*: *poikaa*, *kylä*: *kylää*, *pappi*: *pappia*, *kurki*: *kurkea*, *parempi*: *parempaa* o. s. v.

Anm. I nomen, som harva konsonantstam, bildas *part. sing.* från denna.

§ 146. Ändelsen för *illat. sing.* är: 1) efter kort vokal: *vokalförslängning* och *n*, 2) hos enstafviga ord -h-n med den vokal emellan, som närmast föregår *h*, samt 3) hos kontrakta nomen -seen.

Ex. 1) *talo*: *taloon*, *harava*: *haravaan*, *suvi*: *suveen*, *jänis*: *jänikseen*, *varpunen*: *varpuseen*, *kalleus*: *kalleuteen*, *vuosi*: *vuoteen*, *virsi*: *virteen*, *manner*: *mantereen*, *viaton*: *viattonaan*; 2) *maa*: *maahan*, *tie*: *tiehen*; 3) *hammas*: *hampaaseen*, *lähde*: *lähteeseen*, *vapaa*: *vapaaseen*.

§ 147. Ändelsen för *gen. pl.* 1 är: 1) efter konsonant -ten, 2) efter kort vokal -en, hvars e förvandlas, utom efter *i*, till *i* och sammandrages med ordstammens slutvokal till en lång diftong på *i*.

Ex. 1) *vuori*: *vuorten*, *kypsi*: *kysten*, *veitsi*: *veisten*, *liemi*: *lienten*, *vuosi*: *vuotten*, *hirsi*: *hirtten*, *kansi*: *kantten*, *vastaus*: *vastausten*, *kalleus*: *kalleutten*, *jäsen*: *jäsenten*, *hevonen*: *hevosten*, *saapas*: *saapasten*, *vene*: *venetten*, *kevä*: *kevätten*, *kolmas*: *kolmatten*; 2) *talo*: (*talo-en*) *taloin*, *poika*:

(poika-en) *poikain*, *harava*: (harava-en) *haravain*, *kurki*: (kurke-en) *kurkein* samt *pappi*: *pappien*, *kaupunki*: *kau-punkien* o. s. v.

Obs.! *Gen. pl. 1* bildas från singularstammen.

Anm. 1. I nomen, som hafva konsonantstam, bildas *gen. pl. 1* från denna; men karitiva adjektiv och superlativ kunna dock bilda *gen. pl. 1* både från vokal- och konsonantstammen, t. ex. *viaton*: *viattomain* och *viantonen*, *suur-in*: *suurimpain* och *suurinten*.

Anm. 2. Då *gen. pl. 1* bildas från vokalstammen, inträffar icke förmildring af stammens slutkonsonant, emedan difftongen blir lång, t. ex. *poika*: *poikain*, *tytö*: *tyttöin*, *aurinko*: *aurinkoin* o. s. v.

Anm. 3. *Gen. pl. 1* finnes icke af nomen på lång vokal 1. difftong. Se böjningen af *maa*, *suo*, *työ*, *tie* och *koi* sid 11 samt *vapaa* § 109.

§ 148. Ändelsen för *gen. pl. 2* är: 1) efter lång vokal och lång difftong *-den* och *-tten*, 2) efter kort vokal *-en*, 3) efter kort difftong i tvästafviga ord *-en* samt 4) efter kort difftong i flerstafviga ord såväl *-en* som *-den* och *-tten*.

Ex. 1) *ruis*: *rukiiden* o. *-tten*, *kallis*: *kalliiden* o. *-tten*, *maa*: *maiden* o. *-tten*, *suo*: *soiden* o. *-tten*, *työ*: *töiden* o. *-tten*, *tie*: *teiden* o. *-tten*, *koi*: *koiden* o. *-tten*, *tärkeä*: *tär-keiden* o. *-tten*, *kuningas*: *kuninkaiden* o. *-tten*, *lähde*: *läh-teiden* o. *-tten*, *vapaa*: *vapaiden* o. *-tten*; 2) *poika*: *poikien*, *isäntä*: *isäntien*, *viljava*: *viljavien*, *kurki*: *kurkien*, *lapsi*: *lapsien*, *vuosi*: *vuosien*, *kalleus*: *kalleuksien*, *sydän*: *sydämen*, *varpunen*: *varpusien*, *viaton*: *viattomien*, *kovempi*: *kovempien*, *kovin*: *kovimpien*, *kolmas*: *kolmansien*; 3) *tytö*: (*tyttöi-en*) *tyttöjen*, *pelto*: (*peltoi-en*) *peltojen*; 4) *aurinko*: (*aurinkoi-en*) *aurinkojen* o. *auringoiden*, *-tten*, *leiviskä*: *leivisköjen* o. *lei-visköiden*, *-tten*, *perintö*: *perintöjen* o. *perinnöiden*, *-tten* o. s. v.

Anm. I *i*-stammar sammandrages *eje* i *gen.* *pl.* 2 till en lång diftong *ei*, t. ex. *pappi*: (pappei-en, pappejen) *pappein*, *kaupunki*: (kaupunkei-en, kaupunkejen) *kaupunkein*.

§ 149. Ändelsen för *part. pl.* är: 1) efter lång vokal och lång diftong *-ta*, *-tü*, 2) efter kort vokal *-a*, *-ä*, 3) efter kort diftong i tvåstafviga ord *-a*, *-ä*, samt 4) efter kort diftong i flerstafviga ord både *-a*, *-ä* och *-ta*, *-tä*.

Ex. 1) *ruis*: *rukiita*, *kaunis*: *kauniita*, *maa*: *maita*, *työ*: *tötä*, *porstua*: *porstuita*, *korkea*: *korkeita*, *lammas*: *lampaita*, *säde*: *säteitä*; 2) *poika*: *poikia*, *pyhä*: *pyhiä*, *sanoma*: *sanomia*; 3) *tytö*: (*tyttöi-ä*) *tyttöjä*, *kirja*: (*kirjoi-a*) *kirjoja*; 4) *perintö*: (*perintöi-ä*) *perintöjä* o. *perinnöitä*, *harakka*: *harakkoja*, *harakoita*; *kaupunki*: *kaupunkeja*, *kaupungeita*.

§ 150. Ändelsen för *illat. pl.* är: 1) efter kort vokal: *vokalförlängning* och *n*, 2) hos kontrakta *-siin* samt 3) eljes efter diftong *-hin*.

Ex. 1) *poika*: *poiki-in*, *hyvä*: *hyvi-in*, *kurki*: *kurkiin*, *pieni*: *pieniin*, *varpunen*: *varpuisiin*, *kalleus*: *kalleksiin*, *suurempi*: *suurempaan*, *kolmas*: *kolmansin*; 2) *hammas*: *hampaisiin*, *kirje*: *kirjeisiin*, *vapaa*: *vapaisiin*; 3) *maa*: *maihiin*, *talo*: *taloihin*, *harakka*: *harakkoihin*.

Pronomen.

§ 151. Personliga pronomen äro: för 1 pers. sing. *minä* jag, 2 pers. *sinä* du, 3 pers. *hän* han, hon; *pl.* 1 pers. *me* vi, 2 pers. *te* I, Ni, 3 pers. *he* de. De äro alla substantiva.

<i>Singularis.</i>			<i>Pluralis.</i>		
Stam:	minu	sinu	häne	mei	tei
Nom.	minä	sinä	hän	me	te
Gen.	minun	sinun	hären	meidän	teidän
Ack.	minun	sinun	hären	meidän	teidän
	minut	sinut	hätet	meidät	teidät
	minä	sinä	hän	me	te
Part.	minua	sinua	häntä	meitä	teitä
Illat.	minuun	sinuun	häneen	meihin	teihin

o. s. v.

Instruktiv och komitativ saknas.

§ 152. Possessivsuffixen vidhängas substantiv och postpositioner antingen i förening med eller utan genetiven af personliga pronomen. De äro: för 1 pers. sing. *-ni*, 2 pers. *-si*, 3 pers. *-nsa*, *-nsü*; pl. 1 pers. *-mme*, 2 pers. *-nne*, 3 pers. *-nsa*, *-nsü*, t. ex. (*minun*) *kirjani* min bok, (*sinun*) *kirjas*i din bok, *hären* *kirjansa* hans l. hennes bok, (*meidän*) *kirjamme* vår bok, (*teidän*) *kirjanne* eder bok, *heidän* *kirjansa* deras bok, *kirjansa* sin bok, (*minun*) *kansani* med mig, *hären* l. *heidän vieressänsü* bredvid dem; *hän käskee minua luksensa* han bjuder mig till sig.

Anm. Såsom possessivsuffix för 3 pers. begagnas äfven (utom i nom. sing.): *vokalförlängning* och *n*, t. ex. *hären* l. *heidän kirjassansa* l. *kirjassaan*, *kirjojansa* l. *kirjoaan* o. s. v.

§ 153. Böjning af *kansi* (lock) med possessivsuffix:

Singularis.

<i>Nom.</i>	kanteni	§ 154 a.	kantensa	§ 154 a, d.
<i>Gen.</i>	kanteni	§ 154 c.	kantensa	§ 154 c, d.
<i>Ack.</i>	kanteni	§ 154 c.	kantensa	§ 154 c, d.
<i>Instr.</i>	kanteni	§ 154 c.	kantensa	§ 154 c, d.
<i>Part.</i>	kanttani		kanttansa (§ 154 d)	l. -ttaan.

<i>Transl.</i>	kannekseni § 154 b.	kanneksensa l. -kseen § 154 b.
<i>Iness.</i>	kannessani	kannessansa l. -ssaan
<i>Illat.</i>	kanteeni § 154 c.	kanteensa § 154 c.
		o. s. v.

Pluralis.

<i>Nom.</i>	kanteni § 154 c.	kantensa § 154 c, d.
<i>Gen.</i>	1 kantteni § 154 c.	kanttensa § 154 c.
	2 kansieni § 154 c.	kansiensa § 154 c.
<i>Ack.</i>	kanteni § 154 c.	kantensa § 154 c, d.
<i>Part.</i>	kansiani	kansiansa l. -siaan.
<i>Transl.</i>	kansikseni § 154 b.	kansiksensa l. -kseen § 154 b.
<i>Illat.</i>	kansiini § 154 c.	kansiinsa § 154 c.
		o. s. v.

§ 154. Vid possessivsuffixens fogande bör märkas:

- a) I st. f. nom. sing. brukas ordets vokalstam, t. ex. *kanteni* i st. f. *kansini*.
- b) Translativens ändelse före possessivsuffix är *-kse*, t. ex. *kannekseni*.
- c) Framför possessivsuffix bortfaller ordets slutkonsonant, t. ex. (*kanteen-mme*) *kanteemme*.
- d) Possessivsuffix verkar icke konsonantförmildring, utan upphäver tvärtom densamma, t. ex. nom. *kantensa* (ej: *kannensa*), gen. (*kennen-nsa*, *kannensa*) *kantensa*.

§ 155. Såsom **reflexivt pronomen** brukas *itse* med possessivsuffix. Det reflexiva *itse* är substantivt.

Singularis.

<i>Nom.</i>		saknas
<i>Gen.</i>	<i>itseni</i> ,	<i>-si</i> , <i>-nsä</i> min, din, sin (egen)
<i>Ack.</i>	<i>itseni</i> ,	<i>-si</i> , <i>-nsä</i> mig, dig, sig (själf)
<i>Part.</i>	<i>itseüni</i> ,	<i>-si</i> , <i>-nsä</i> mig, dig, sig (själf)
<i>Iness.</i>	<i>itsessäni</i> ,	<i>-si</i> , <i>-nsä</i> i mig, dig, sig (själf)
		o. s. v.

Pluralis.

<i>Nom.</i>		saknas	
<i>Gen.</i>	<i>itsemme,</i>	<i>-nne,</i>	<i>-nsä</i> <i>vår, Eder, sin (egen)</i>
<i>Ack.</i>	<i>itsemme,</i>	<i>-nne,</i>	<i>-nsä</i> <i>oss, Eder, sig (själfva)</i>
<i>Part.</i>	<i>itseümme,</i>	<i>-nne,</i>	<i>-nsä</i> <i>oss, Eder, sig (själfva)</i>

o. s. v.

Anm. 1. Genetiven af reflexivpronominet begagnas blott med några postpositioner, t. ex. *sen teen itseni tähden* det gör jag för min egen skull; *teet itsesi tähden* du gör för din (egen) skull o. s. v. Men eljes begagnas i stället för gen. af reflexivpronominet i allmänhet vid postpositioner och alltid vid substantiv possessivsuffixen reflexivt, t. ex. *hän käskee luoksensa* (i st. f. itsensä luoksi) han bjuder till sig; *minä myyn kirjani* (i st. f. itseni kirjan) jag säljer min bok; *hän myy kirjansa* (i st. f. itsensä kirjan) han säljer sin bok; *he lukevat kirjojansa* de läsa sina böcker.

Obs! *Sin, sitt, sina* motsvaras därfor af 3 pers. possessivsuffix i finskan.

Anm. 2. *Itse* saknar pluralstam.

§ 156. Som reciprokt pronomen brukas ordet *toinen*, antingen ensamt och böjdt i pluralis med suffix, eller upprepadt i singularis, först i nominativ utan suffix och därefter böjdt med suffix, t. ex. *Me rakastamme toisiamme* 1. *toinen toistamme* vi älska hvarandra. *Te löydätte aina vikoja toisistanne* 1. *toinen toisestanne* I hitten alltid fel hos hvarandra. *Pojat puhuivat kaikki toisillensa* 1. *toinen toisellensa* gossarna berättade allt för hvarandra.

§ 157. Demonstrativpronomen äro: *tämä* den (det) här, *tuo* den (det) där, *se* den, det (*pl. nämä(t), nuo(t), ne*) samt *itse* själf.

	<i>Singularis.</i>				<i>Pluralis.</i>		
<i>Nom.</i>	<i>tämä</i>	<i>tuo</i>	<i>se</i>		<i>nämä(t)</i>	<i>nuo(t)</i>	<i>ne</i>
<i>Gen.</i>	<i>tämän</i>	<i>tuon</i>	<i>sen</i>	{	<i>näiden</i>	<i>noiden</i>	<i>niiden</i>
<i>Ess.</i>	<i>tänä</i>	<i>tuona</i>	<i>sinä</i>		<i>näitten</i>	<i>noitten</i>	<i>niitten</i>
<i>Part.</i>	<i>tätä</i>	<i>tuota</i>	<i>sitä</i>		<i>näinä</i>	<i>noina</i>	<i>niinä</i>
<i>Transl.</i>	<i>täksi</i>	<i>tuoksi</i>	<i>siksi</i>		<i>näitä</i>	<i>noita</i>	<i>niitää</i>
<i>Iness.</i>	<i>tässä</i>	<i>tuossa</i>	<i>siinä</i>		<i>näaksi</i>	<i>noiksi</i>	<i>niiksi</i>
<i>Elat.</i>	<i>tästä</i>	<i>tuosta</i>	<i>siitä</i>		<i>näissä</i>	<i>noissa</i>	<i>niissä</i>
<i>Illat.</i>	<i>tähän</i>	<i>tuohon</i>	<i>siihen</i>		<i>näistä</i>	<i>noista</i>	<i>niistä</i>
<i>Adess.</i>	<i>tällä</i>	<i>tuolla</i>	<i>sillä</i>		<i>näihin</i>	<i>noihin</i>	<i>niihin</i>
					<i>näillä</i>	<i>noilla</i>	<i>niillä</i>

o. s. v.

§ 158. Det demonstrativa *itse* hänför sig till ett substantiv och är oböjligt, om det står framför sitt huvudord, men böjes, om det står efter detsamma, t. ex. *itse kuningas* l. *kuninkaat* till och med l. självva konungen l. konungarna, *itse herralle* l. *herroille* åt självva herren l. herrarne, *herralle itselle* åt herren själf, *herroilta itseltü* af herrarne själfva o. s. v.

Anm. 1. Då *itse* står efter sitt huvudord, får det ofta äfven suffix. t. ex. *teille itselle* l. *itsellenne* åt Er själf l. själfva, *heillä ei ole itselläkään* l. *itselläänkään* de hafva icke ens själfva.

Anm. 2. Efter *ackusativ* plägar det demonstrativa *itse* vara oböjligt, t. ex. *minä tunnen isän itse* jag känner fadern själf.

§ 159. Interrogativpronomen äro: *kuka*, *ken* hvem, *mikä* hvilken, hvilket, hvad, *kumpi* (-mman, -mpain, -mpi-en) hvilkendera:

	<i>Singularis.</i>				<i>Pluralis.</i>		
<i>Nom.</i>	<i>kuka</i>	l. <i>ken</i>	<i>mikä</i>		<i>kutka</i>	l. <i>ketkä</i>	<i>mitkä</i>
<i>Gen.</i>	<i>kenen</i>		<i>minkä</i>	{	<i>keiden</i>		<i>minkä</i>
					<i>keitten</i>		

<i>Ess.</i>	kenenä l. <i>kenä</i>	minä	keinä	minä
<i>Part.</i>	<i>ketä</i>	mitä	keitä	mitä
<i>Illat.</i>	keneen l. <i>khen</i>	mihin	keihin	mihin
<i>Adess.</i>	kenellä l. <i>kellä</i>	millä	keillä	millä

o. s. v.

Anm. Af *kuka* brukas vanligen blott nom. *kuka* och *kutka*. *Kuka* och *ken* äro substantiva, de öfriga både substantiva och adjektiva.

§ 160. Relativpronomen är *joka* hvilken, hvilket, som.

Stam: *jo*; *-ka* vidhänges, om formen ejes blefve enstafvig. Alltså: *gen.* *jonka*, *ess.* *jona*, *part.* *jota*, *iness.* *jossa*, *illat.* *johon*; *pl. nom.* *jotka*, *gen.* *joiden* l. *joitten*, *part.* *joita* o. s. v.

Relativpronominet är både substantivt och adjektivt.

§ 161. Indefinita pronomen (substantiva och adjektiva):

a) Bildade af interrogativa eller relativia pronomen:

- 1) *Joku* (*jonkun*, *jossakussa*, *jotkut* o. s. v.) någon, *jompikumpi* (*jomrankumman*) någondera.
- 2) *Jokin* (*jonkin*, *jota(k)in*, *jossa(k)in*, *johonkin* o. s. v.) någon, *kukin* (*kunkin*, *kutakin* o. s. v.) hvar och en, *kumpikin* (*kummankin*, *kumpaakin* o. s. v.) och *kumpainenkin* (*kumpaisenkin*, *kumpaistakin* o. s. v.) hvardera.

3) *Kukaan* l. *kenkään* (*kenenkäään*, *ketä(kä)än*, *kennellä(kä)än* l. *kellä(kä)än* o. s. v.) någon (person), *mikään*, (*minkäään*, *mitä(kä)än*, *missä(kä)än* o. s. v.) någon (sak), något, *kumpikaan* (*kummankaan* o. s. v.) och *kumpainenkaan* (*kumpaisenkaan* o. s. v.) någondera. Begagnas i nekande satser och tviflände frågor.

- 4) *Joka* (oböjl.) hvarje, *jokainen* (-sen) enhvar, hvarje.
- b) *Ainoa* ende, enda, *eräs* (*eräään*) någon, en viss, *harva fä*, *kaikki* (*kaiken*) all, hel, nom. pl. *kaikki* (*alla*) och *kai-ket* hela, *koko* (oböjl.) hel, *molemmat* (-mpain, -mpien) båda,

moni (monen) mången, *muu* någon annan, öfrig, *muutama* och *muuan* (muutaman) någon, *oma* egen, *sama* densamma, *toinen* den andra, *usea* mången.

Verbens konjugation.

Om kontrahibla verb.

§ 162. De kontrahibla verbens ursprungliga stam är trestafvig och ändas på -ta, -tä efter kort vokal, t. ex. *lupata*, *herätä*, *kokota*, *kerketä*, *älytä*.

§ 163. I de kontrahibla verbens vokalstam finnes icke den ursprungliga stammens slutkonsonant *t*, t. ex. *lupaa*, *herää*, *kokoa*, *kerkeä*, *älyä*.

§ 164. Efter Slutkonsonanten *t*:s utstötning sammendragas Slutvokalerna *a*, *ä* med föregående stafvelses vokal till en lång vokal: alltid, om denna föregående vokal är *öppen* (*a*, *ä*); ofta, om den är *halföppen* (*o*, *e*, *ö*); stundom, om den är *sluten* (*u*, *i*, *y*); t. ex. (*lupata*) *lupaa*, (*herätä*) *herää*, (*kokota*) *kokoa* och *kokoo*, (*kerketä*) *kerkeä* och *kerkee*, (*älytä*) *älyä* l. *älyy*.

Om verb med konsonantstam.

§ 165. Konsonantstam hafva: 1) tvåstafviga verbstammar på *e* med föregående *l*, *n*, *r*, *s*, 2) alla flerstafviga *e*-stammar samt 3) de kontrahibla verben.

Ex. 1) *olen*: kons. st. *ol*, *menen*: *men*, *puren*: *pur*, *nousen*: *nous*; 2) *leikittelen*: (*leikittel*) *leikitel* (§ 92); 3) *lupaan*: (*lupata*, *lupat*) *luvat* (§ 92), *kokoon*: (*kokota*, *kokot*) *koot* (§ 92), *kerkeen*: (*kerketä*, *kerket*) *kerjet* (§ 92).

§ 166. I verb på *-kse* ändas konsonantstammen på *-s*, t. ex. *syöksen*: *syös*, *juoksen*: *juos*.

§ 167. I verb på *-tse* ändas konsonantstammen på *-t*, t. ex. *kaitsen*: *kait*, *valitsen*: *valit*. Jfr. § 79.

§ 168. I flerstafviga verb på *-ne* ändas konsonantstammen på *-t*, t. ex. *pakenen*: (paken, paen) *paet* (§ 92), *kykenen*: (kyken, kyen) *kyet* (§ 92).

Personliga tempora.

§ 169. Om verbet har subjekt, användes därav den personliga formen.

Indikativ.

Presens.

§ 170. I presens indikativ fogas personaländelserna omedelbart till verbets vokalstam, t. ex.

<i>Sing.</i>	1 pers.: <i>kysyn</i> ,	<i>annan</i>	jag frågar, gifver.
"	2 " <i>kysyt</i> ,	<i>annat</i>	du frågar, gifver.
"	3 " <i>kysyy</i> ,	<i>antaa</i>	han, hon frågar, gifver.
<i>Plur.</i>	1 " <i>kysymme</i> ,	<i>annamme</i>	vi fråga, gifva.
"	2 " <i>kysytte</i> ,	<i>annatte</i>	I frågen, gifven.
"	3 " <i>kysyvä</i> ,	<i>antavat</i>	de fråga, gifva.

§ 171. Personaländelserna äro: 1 p. sing. *-n*, 2 p. *-t*, 3 p.: *slutvokalens förlängning*, pl. 1 p. *-mme*, 2 p. *-tte*, 3 p. *-vat*, *-vät*.

Anm. Om stammen slutar med lång vokal l. diftong, är 3 p. sing. lik stammen, t. ex. *saa* han får, *tuo* han hemtar, *vie* han för.

§ 172. Böjning af ett kontrahibelt verbs presens indik.: *kokoan* 1. *kokoon* jag samlar, *kokoat* 1. *kokoot*, *kokoaa* 1. *kokoo*, *kokoamme* 1. *kokoomme*, *kokoatte* 1. *kokootte*, *kokoavat* 1. *koovoat*.

På samma sätt böjas: *lupaan* lofvar, *kerkeün* 1. *kerkeen* hinner, *älyän* 1. *älyyn* förstår m. fl.

§ 173. I nekande presens fogas till vokalstammen *aspiration*, t. ex. *en anna'* jag gifver icke, *et anna'*, *ei anna'*, *emme anna'*, *ette anna'*, *eivät anna'*.

Obs.! Aspirationen verkar konsonantförmildring.

Imperfektum.

Stammar på o, u, y.

Kudon väfver, imperf. st. *kuto-i*.

Puhun talar, " " *puhu-i*.

Näyn synes, " " *näky-i*.

§ 174. Tecknet för imperfektum är *-i*.

§ 175. Böjning af *kudon* i imperfektum:

<i>Kudoin</i> jag väfde.	<i>Kudoimme</i> vi väfde.
--------------------------	---------------------------

<i>Kudoit</i> du väfde.	<i>Kudoitte</i> I väfden.
-------------------------	---------------------------

<i>Kutoi</i> han väfde.	<i>Kutoivat</i> de väfde.
-------------------------	---------------------------

§ 176. 3 pers. sing. af imperf. är lik imperfektets stam.

Stammar på lång vokal l. diftong.

Saan får, imperf. st. *sai* § 23.

Tuon hemtar, " " *toi* } § 24.

Syön äter, " " *söi* } § 24.

Vien för, " " *vei* } § 25.

Voin kan, " " *voi* } § 25.

Obs.! *Käyn* (går) heter i imperf. *kävin*, *-t*, *kävi* o. s. v.

Stammar på a, ä.

<i>Voitan</i> besegrar,	imperf. <i>voitin</i> ,	<i>voitit</i> ,	<i>voitti</i>	o. s. v.
<i>Muutan</i> förändrar,	"	<i>muutin</i> ,	<i>muutit</i> ,	<i>muutti</i> o. s. v.
<i>Kirjoitan</i> skrifver,	"	<i>kirjoitin</i> ,	<i>-t</i> ,	<i>kirjoitti</i> o. s. v.
<i>Kiitän</i> berömmer,	"	<i>kiitin</i> ,	<i>-t</i> ,	<i>kiitti</i> o. s. v.
<i>Herätän</i> väcker,	"	<i>herätin</i> ,	<i>-t</i> ,	<i>herätti</i> o. s. v.

§ 177. Slutvokalerna *a*, *ä* bortfalla framför imperfektets *i*.

Und. I tvåstafviga *a*-stammar, hvilkas första vokal är *a*, förvandlas framför imperfektets *i* slutvokalen *a* till *o*, t. ex. *laulan* sjunger: *lauloi*, *jatkan* fortsätter: *jatkoi*, *annan* gifver: *antoi*, *kannan* bär: *kantoi*, *sataa* det regnar: *satoi*.

Anm. I några tvåstafviga verbstammar på *-ta* kan slutvokalen *a* både förvandlas till *o* och bortfalla framför imperfektets *i*, t. ex. *saatan* bringar: *saattoi* l. *saatti*, *autan* hjälper: *auttoi* l. *autti*, *vaihdan* byter om: *vaihtoi* l. *vaihti*, *kastan* väter: *kastoi* l. *kasti*, *kartan* undviker: *karttoi* l. *kartti*, *maistan* smakar: *maistoi* l. *maisti*.

<i>Kiellän</i> nekar,	imperf. (kielti)	<i>kielsi</i> .
<i>Rakennan</i> bygger,	" (rakenti)	<i>rakensi</i> .
<i>Murran</i> bryter,	" (murti)	<i>mursi</i> .
<i>Huudan</i> ropar,	" (huuti)	<i>huusi</i> .
<i>Tiedän</i> vet,	" (tieti)	<i>tiesi</i> .

§ 178. Framför imperfektets *i* öfvergår i *a*-, *ä*-stammar slutkonsonanten *t* till *s* efter *l*, *n*, *r* samt i några ord efter lång vokal och diftong.

Taidan (kan) heter i imperf. *taisin*.

Stammar på i.

Revin rifver, imperf. *revin*, *-t*, *rep*i** o. s. v.

§ 179. Slutvokalen *i* bortfaller hos verben framför *i.* Jfr. § 66.

Stammar på e.

<i>Näen</i> ser,	imperf.	<i>näin</i> , <i>näit</i> <i>näki</i> o. s. v. § 26.
<i>Kuljen</i> färdas,	"	<i>kuljin</i> , <i>kuljit</i> , <i>kulki</i> o. s. v. §§ 26, 19
<i>Särjen</i> bryter,	"	<i>särjin</i> , <i>särjit</i> , <i>särki</i> o. s. v. } anm.
<i>Paranen</i> blir bättre,	"	<i>paranin</i> , - <i>t</i> , <i>parani</i> o. s. v. § 26.

Obs.! Tunnen (känner) heter i imperf. *tunsin*. *Lähdens* (begifver mig) heter *lähdin* l. *läksin*.

Kontrahibla verb.

<i>Lupaan</i> lofvar,	imperf.	(lupata-i, lupati) <i>lupasi</i> .
<i>Herääin</i> vaknar,	"	(herätä-i, heräti) <i>heräsi</i> .
<i>Kokoon</i> samlar,	"	(kokota-i, kokoti) <i>kokosi</i> .
<i>Kerkeen</i> hinner,	"	(kerketä-i, kerketi) <i>kerkesi</i> .
<i>Älyän</i> förstår,	"	(älytä-i, älyti) <i>älysi</i> .

§ 180. De kontrahibla verbens imperfektum bildas från deras ursprungliga stam. Jfr. §§ 162, 177.

§ 181. I kontrahibla verb öfvergår slutkonsonanten *t* till *s* framför imperfektets *i*.

Nekande imperfektum.

<i>En saanut</i> jag fick icke.	<i>Emme saaneet</i> vi fingo icke.
<i>Et saanut</i> du fick icke.	<i>Ette saaneet</i> I fingen icke.
<i>Ei saanut</i> han fick icke.	<i>Eivät saaneet</i> de fingo icke.

En heittänyt jag kastade icke, *et*, *ei heittänyt*, *emme*, *ette*, *eivät heittäneet*.

Ette saanut, heittänyt Ni fick icke, kastade icke.

§ 182. Nekande imperfektum bildas genom nekningsordet och particip II af det verb, som skall förnekas.

§ 183. Particip II ändas i nom. sing. på *-nut*, *-nyt*, i nom. pl. på *-neet*.

<i>Olen är,</i>	nek.	imp.	<i>en</i> (ol-nut) <i>ollut.</i>		
<i>Menen går,</i>	"	"	<i>en</i> <i>mennyt.</i>		
<i>Puren biter,</i>	"	"	<i>en</i> (purnut) <i>purrut.</i>		
<i>Nousen stiger upp,</i>	"	"	<i>en</i> <i>nousnut</i> l. <i>noussut.</i>		
<i>Syöksen störtar,</i>	"	"	<i>en</i> <i>syösnyt</i> (§ 166) l. <i>syössyt.</i>		
<i>Leikkitelen leker,</i>	"	"	<i>en</i> (leikitel-nyt) <i>leikitellyt.</i>		
<i>Valitsen väljer,</i>	"	"	<i>en</i> (valit-nut § 167) <i>valinnut.</i>		
<i>Pakenen flyr,</i>	"	"	<i>en</i> (paet-nut § 168) <i>paennut.</i>		
<i>Lupaan lofvar,</i>	"	"	<i>en</i> (luvat-nut) <i>luvannut.</i>	§ 85.	
<i>Kokoon samlar,</i>	"	"	<i>en</i> (koot-nut) <i>koonnut.</i>		
<i>Kerkeen hinner,</i>	"	"	<i>en</i> (kerjet-nyt) <i>kerjennyt.</i>		

§ 184. Hos verb med konsonantstam (se § 165) bildas partic. II från denna.

§ 185. Ändelsens *n* assimileras alltid med stammens *l* och *r* samt vanligen med *s* till långt *l*, *r*, *s*.

Obs.! Näen (ser) heter i nek. imperf. *en nähnyt*; *teen* (gör) heter *en tehnyt*.

Perfektum.

<i>Olen luvannut</i>	jag har lovat.	<i>En ole luvannut.</i>
<i>Olet</i>	du	<i>Et</i>
<i>On</i>	han	<i>Ei</i>
<i>Olemme luvanneet</i>	vi hafva	<i>Emme ole luvanneet.</i>
<i>Olette</i>	I hafven	<i>Ette</i>
<i>Olette luvannut</i>	Ni har	<i>Ette</i>
<i>Ovat luvanneet</i>	de hafva	<i>Eivät ole luvanneet.</i>

§ 186. Perfektum bildas genom presens af hjälps-
verbet *olen* och partic. II.

Plusqvamperfektum.

<i>Olin tehnyt</i>	jag hade gjort.	<i>En ollut nähnyt.</i>
<i>Olit</i>	du	<i>Et</i>
<i>Oli</i>	han	<i>Ei</i>
<i>Olimme tehneet</i>	vi	<i>Emme olleet nähneet.</i>
<i>Olitte</i>	I haden	<i>Ette</i>
<i>Olitte tehnyt</i>	Ni hade	<i>Ette ollut nähnyt.</i>
<i>Olivat tehneet</i>	de	<i>Eivät olleet nähneet.</i>

§ 187. Plusqvamperfektum bildas genom imperfek-
tum af hjälpsverbet *olen* och partic. II.

Öfversigt af tempora.

a) För *icke förfluten*, d. ä. närvarande och tillkom-
mande tid:

1) *Presens* utmärker *ofullbordad* handling i icke för-
fluten tid, t. ex. *tulen* jag kommer (nu) l. jag skall (fram-
deles) komma.

2) *Perfektum* utmärker *fullbordad* handling i icke
förfluten tid, t. ex. *olen tullut* jag har kommit l. jag skall
hafva kommit.

b) För *förflytten* tid:

3) *Imperfektum* utmärker *ofullbordad* handling i för-
fluten tid, t. ex. *tulin* jag kom.

4) *Plusqvamperfektum* utmärker *fullbordad* handling
i förflytten tid, t. ex. *olin tullut* jag hade kommit.

Potential.

Presens.

Tuon: *tuo-ne-n* jag lär l. torde bringa.

tuo-ne-t du " " "

tuo-ne-e han " " "

tuo-ne-mme vi lära " " "

tuo-ne-tte I lären l. torden "

tuo-ne-vat de lära l. torde ,

Antanen, antanet o. s. v. jag lär l. torde gifva o. s. v.

Lukenen, lukanet o. s. v. jag lär l. torde läsa o. s. v.

§ 188. Potentialens tecken är *-ne*.

Kuulen, pres. potent. (*kuul-ne*) *kuullen* o. s. v. § 185.

Menen, " " *men-nen* o. s. v.

Puren, " " (*pur-ne*) *purren* o. s. v.

Syöksen, " " *syösnen* l. *syössen* o. s. v. } § 185.

Leikittelen, " " (*leikitel-ne*) *leikitellen* o. s. v.

Valitsen, " " (*valit-ne*) *valinnen* o. s. v. } § 85.

Lupaan, " " (*luvat-ne*) *luvannen* o. s. v. }

§ 189. Hos verb med konsonantstam (§ 165) fogas potentialens tecken till denna.

En, et, ei, emme, ette, eivät luvanne' jag, du, han lär l. torde icke lofva, vi o. s. v.

Lienen jag lär l. torde vara, *lienet, lienee* o. s. v.

Preteritum.

<i>Lienen</i>	<i>luvannut</i>	<i>jag</i>	<i>lärt l. torde hafva lofvat.</i>
<i>Lienet</i>		<i>du</i>	
<i>Lienee</i>		<i>han</i>	

<i>Lienemme</i>		vi lära l. torde	
<i>Lienette</i>	<i>luvanneet</i>	I lären l. torden	
<i>Lienevät</i>		de lära l. torde	

En, et, ei liene luvannut.

Emme, ette, eivät liene luwanneet.

§ 190. *Preteritum* betecknar *fullbordad* handling i *icke förfluten* tid (= perfektum) samt *ofullbordad* och *fullbordad* handling i *förfluten* tid (= imperfektum o. plusqvamperfektum).

Konditional.

Presens.

Annan: <i>anta-isi-n</i>	jag	skulle	gifva.
<i>anta-isi-t</i>	du	"	"
<i>anta-isi</i>	han	"	"
<i>anta-isi-mme</i>	vi	"	"
<i>anta-isi-tte</i>	I	skullen	"
<i>anta-isi-vat</i>	de	skulle	"

§ 191. Konditionalens tecken är *-isi*.

Saan, pres. kondit. *saisin* § 23.

Tuon, " " *toisin*

Lyön, " " *löisin*

Vien, " " *veisin*

Voin, " " *voisin* § 25.

Revin, " " *repisin* § 179.

Luen, " " *lukisin* § 26.

Kokoan, " " *kokoaisin*

Kokoon, " " *kokoisin* § 23.

En, et, ei, emme, ette, eivät menisi'.

Obs.! Käyn heter i pres. kondit. *kävisin*. *Lähden* heter *lähtisin* l. *läksisin*. Jfr. imperf. sid. 51, 53.

Preteritum.

<i>Olisin</i>	<i>kerjennyt</i>	jag		
<i>Olisit</i>		du		skulle hafva hunnit.
<i>Olisi</i>		han		
<i>Olisimme</i>		vi skulle		
<i>Olisitte</i>	<i>kerjenneet</i>	I skullen		hafva hunnit.
<i>Olisivat</i>		de skulle		

En, et, ei olisi' kerjennyt; emme, ette eivät olisi' kerjenneet.

§ 192. Potentialen och konditionalen äro olika arter af konjunktiven.

§ 193. Konjunktiven utsäger en handling såsom *tänkt*. Potentialen utsäger en tänkt handling såsom *möjlig*. Konditionalen utsäger en tänkt handling såsom *villkorlig*.

Imperativ.

§ 194. Imperativen uttrycker en handling såsom *befalld, medgifven l. önskad*.

Presens.

Ammun: *ammu' skjut* (du)!

ampu-koon skjute han, han må skjuta!

ampu-kaamme skjutom, låtom oss skjuta!

ampu-kaa(tte) skjuten (I)!

ampu-koot skjute de, de må skjuta!

Lähden: *lähde'*, *lähte-köön*, *lähte-käämme*, *lähte-kää(tte)*, *lähte-köt*.

Juoksen: *juokse'*, *juos-koon*, *juos-kaamme* o. s. v.

Uhkaan (hotar): *uhkaa'*, *uhat-koon*, *uhat-kaamme* o. s. v.

Kerkeän l. kerkeen: *kerkeä'* l. *kerkee'*, *kerjet-köön*, *kerjet-käämme* o. s. v.

§ 195. Hos verb med konsonantstam (§ 165) bildas presens imperativ (med undantag af 2 pers. sing.) från denna stam.

Nekande presens imperativ.

Älä lupaa', pakene' lofva, fly icke!

Älköön luvatko, paetko han må icke lofva, fly!

Älkäämme luvatko, paetko lätom oss icke lofva, fly!

Älkää(tte) luvatko, paetko lofven, flyn icke!

Älkööt luvatko, paetko de må icke lofva, fly!

Perfektum.

Olkoon paennut han må hafva flytt!

Olkoot paenneet de må hafva flytt!

Älköön olko paennut! Älkööt olko paenneet!

Opersonliga tempora.

§ 196. Om verbet saknar subjekt, användes däraf den opersonliga formen.

Ann. Opersonliga verb hafva icke den opersonliga formen, t. ex. *sataa* det regnar, *tuulee* det blåser, *täytyy* måste.

Indikativ.

Presens.

Saan,	opers.	pres.	ind.	(saa-ta)	<i>saada-an</i>	man får.
Tuon,	"	"	"	(tuo-ta)	<i>tuoda-an</i>	„ bringar.
Kudon,	"	"	"	(kudo-tta)	<i>kudota-an</i>	„ väfver.
Luen,	"	"	"	(lue-tta)	<i>lueta-an</i>	„ läser.
Näen,	"	"	"	(näh-tä)	<i>nähdään</i>	„ ser.
Teen,	"	"	"	(teh-tä)	<i>tehdään</i>	„ gör.
Kuulen,	"	"	"	(kuul-ta)	<i>kuulla-an</i>	„ hör.

Menen,	opers. pres. ind. (men-tä)	<i>mennään</i>	man går.
Puren,	„ „ „ (pur-ta)	<i>purra-an</i>	„ biter.
Juoksen,	„ „ „ (juos-ta)	<i>juosta-an</i>	„ springer.
Leikittelen,	„ „ „ (leikitel-tä)	<i>leikitellään</i>	„ leker.
Valitsen,	„ „ „ (valit-ta)	<i>valita-an</i>	„ väljer.
Pakenen,	„ „ „ (paet-ta)	<i>paeta-an</i>	„ flyr.
Kokoon,	„ „ „ (koot-ta)	<i>koota-an</i>	„ samlar.

§ 197. Tecknet för den opersonliga formen är efter lång vokal, diftong och konsonant *-ta*, *-lä*, efter kort vokal *-ta*, *-lä*.

Anm. Hos verb med konsonantstam fogas tecknet för den opersonliga formen till denna. Jfr. § 165.

§ 198. I pres. ind. förmildras alltid den opers. formens *t*.

§ 199. Såsom ändelse för den obestämda personen tjenar: *vokalförlängning* och *n*.

Muutan:	(muutteta) <i>muutetaan</i>	man förändrar.
Kiellän:	(kiellettä) <i>kielletään</i>	„ nekar.
Rakennan:	(rakennetta) <i>rakennetaan</i>	„ bygger.
Hävitän:	(hävitettä) <i>hävitetään</i>	„ förstör.

§ 200. Hos stammar på *a*, *ä* öfvergår slutvokalen till *e* framför den opers. formens tecken.

Tuon,	nek. opers. pres. ind. <i>ei tuoda'</i>	man bringar icke.
Luen.	„ „ „ „ <i>ei lueta'</i>	läser „
		o. s. v.

Imperfektum.

Tuon:	(tuota-i, tuoti) <i>tuoti-in</i>	man bragte.	}
Sidon:	(sidotta-i, sidotti) <i>sidotti-in</i>	„ band.	
Kuulen:	(kuulta-i, kuulti) <i>kuulti-in</i>	„ hörde.	
Kokoon:	(kootta-i, kootti) <i>kootti-in</i>	„ samlade.	

§ 177.

<i>Ei tuotu</i>	man bragte icke.	§ 182.
<i>Ei kysytty</i>	„ frågade „	
<i>Ei menty</i>	„ gick „	
<i>Ei kerjetty</i>	„ hann „	

§ 201. Opersonligt particip II har tecknet *-u*, *-y*, framför hvilket *a*, *ä* alltid bortfalla.

Perfektum.

On tultu man har kommit.

Ei ole' syöty man har icke ätit.

Plusqvamperfektum.

Oli oltu, saatu, menty man hade varit, fätt, gått.

Ei ollut l. oltu viety, luettu, leikitelty man hade icke fört, läst, lekt.

Potential.

Presens.

Annetta-ne-en man lär l. torde gifva.

Ei annetta-ne' man „ „ icke gifva.

Preteritum.

Lienee kuultu man lär l. torde hafva hört.

Ei liene' kuultu man „ „ icke hafva hört.

Konditional.

Presens.

Olta-isi-in man skulle vara.

Ei kysyttä-isi' „ „ icke fråga.

Preteritum.

Olisi menty man skulle hafva gått.

Ei olisi tultu „ „ icke hafva kommit.

Imperativ.

Presens.

Paetta-koon man må fly!

Älköön paettako „ „ icke fly!

Perfektum.

Olkoon paettu man må hafva flytt!

Älköön olko paettu „ „ icke hafva flytt!

Verbens nominalformer.

Infinitiverna.

§ 202. Infinitiverna äro substantivformer af verben.

Infinitiv I.

Saan:	inf. I (saa-ta)	$\left\{ \begin{array}{l} \text{saadakse}(ni, -si \text{ o. s. v.}) \text{ för att} \\ \quad (\text{jag, du o. s. v. måtte}) \text{ få.} \\ \text{saada' (att) få.} \end{array} \right.$
Syön:	„ (syö-tä)	$\left\{ \begin{array}{l} \text{syödäkse}(ni \text{ o. s. v.}) \text{ för att (jag} \\ \quad \text{o. s. v. måtte) äta.} \\ \text{syödä' (att) äta.} \end{array} \right.$
Sidon:	„ (sito-a)	$\left\{ \begin{array}{l} \text{sitoakse}(ni \text{ o. s. v.}) \text{ för att (jag} \\ \quad \text{o. s. v. måtte) binda.} \\ \text{sitoa' (att) binda.} \end{array} \right.$

Muutan:	inf. I (muutta-a)	<i>muuttaakse(ni o. s. v.)</i> för att (jag o. s. v. måtte) flytta. <i>muuttaa'</i> (att) flytta.
Kuulen:	„ (kuul-ta)	<i>kuullakseni</i> o. s. v. för att (jag o. s. v. måtte) höra. <i>kuulla'</i> (att) höra.
Menen:	„ (men-tä)	<i>mennäkseni</i> o. s. v., för att (jag o. s. v. måtte) gå. <i>mennä'</i> (att) gå.
Puren:	„ (pur-ta)	<i>purraxseni</i> o. s. v., för att (jag o. s. v. måtte) bita. <i>purra'</i> (att) bita.
Syöksen:	„ (syös-tä)	<i>syöstäkseni</i> o. s. v., för att (jag o. s. v. måtte) störta. <i>syöstä'</i> (att) störta.
Haravoitsen:	,, (haravoit-ta)	<i>haravoitakseni</i> o. s. v., för att (jag o. s. v. måtte) räfsa. <i>haravoita'</i> (att) räfsa.
Pakenen:	„ (paet-ta)	<i>paetakseni</i> o. s. v., för att (jag o. s. v. måtte) fly. <i>paeta'</i> (att) fly.
Kokoon:	„ (koot-ta)	<i>kootakseni</i> o. s. v., för att (jag o. s. v. måtte) samla. <i>koota'</i> (att) samla.

§ 203. Infinitiv I har efter lång vokal, diftong och konsonant tecknet *-ta*, *-tä*, efter kort vokal *-a*, *-ä*.

Anm. Hos verb med konsonantstam fogas tecknet för inf. I till denna. Jfr. § 165.

§ 204. Inf. I har blott en kasus: *transl. sing.* och denna antingen fullständig med ändelsen *-kse* jämte possesivsuffix eller förkortad med aspiration såsom ändelse.

§ 205. Inf. I finnes blott i den personliga formen.

Infinitiv II.

Saan,	inf. II (saa-te)	inessiv: <i>saadessa</i> vid l. under erhållandet, då ngn erhåller. instruktiv: <i>saaden</i> genom att erhålla, erhållande.
Tuon,	” (tuo-te)	
Sidon,	” (sito-e)	iness.: <i>tuodessa</i> vid l. under bringandet, då ngn bringar.
		instr.: <i>tuoden</i> genom att bringa, bringande.
Kuulen,	” (kuul-te)	iness.: <i>sitoessa</i> vid l. under bindandet, då ngn binder.
		instr.: <i>sitoen</i> genom att binda, bindande.
Kokoon,	” (koot-te)	iness.: <i>kuullessa</i> vid l. under hörandet, då ngn hör.
		instr.: <i>kuullen</i> genom att höra, hörande.
Saan, opers. inf. II	iness.: <i>saata-e-ssa</i> vid l. under erhållendet, då man erhåller.	iness.: <i>kootessa</i> vid l. under samlandet, då ngn samlar.
		instr.: <i>kooten</i> genom att samla, samlande.

Saan, opers. inf. II iness.: *saata-e-ssa* vid l. under erhållendet, då man erhåller.

Kuulen, opers. inf. II iness.: *kuulta-e-ssa* vid l. under hörandet, då man hör.

O. S. V.

§ 206. Inf. II har efter lång vokal, diftong och konsonant tecknet *-te*, efter kort vokal tecknet *-e*.

Anm. 1. Hos verb med konsonantstam fogas tecknet för inf. II till denna. Jfr. § 165.

Anm. 2. Tecknet *-e* kan efter alla korta vokaler utom *i* öfvergå till *i* och bilda med stammens slut-

vokal en lång diftong, t. ex. *sitoessa* o. *sitoissa*, *muuttaessa* o. *muuttaissa*, *saataessa* o. *saataissa*, men blott: *repiessä*.

§ 207. Inf. II förekommer i den personliga formen både i *inessiv* och *instruktiv*, i den opersonliga blott i *inessiv*.

Luen,	inf. II (luke-e: luke-i l. lukie)	iness.: <i>lukeissa</i> l. <i>lukiessa</i> . instr.: <i>lukein</i> l. <i>lukien</i> .
Lähden,	„ (lähte-e: lähtei l. lähtie)	
Kylven,	„ (kylpe-e: kylpei l. kyypie)	iness.: <i>lähteissä</i> l. <i>lähtiessä</i> . instr.: <i>lähtein</i> l. <i>lähtien</i> .
		iness.: <i>kylpeissä</i> l. <i>kyliessä</i> . instr.: <i>kylpein</i> l. <i>kyliien</i> .

§ 208. I tvåstafviga verbstammar på *-e* (med föregående *k*, *t*, *p*), som ej hafva konsonantstam, öfvergår någotdera *e* till *i*.

Infinitiv III.

(*-ma*, *-mä*).

- Instruktiv: (pitää) *tuoman*, *sitoman*, *kokoaman* l. *kokooman* (bör) bringa, binda, samla.
- Inessiv: *syömässä*, *poimimassa*, *lukemassa* sysselsatt med att äta, plocka, läsa.
- Elativ: *saamasta*, *haravoitsemasta*, *kylpemästä* från att få, räfsa, bada.
- Illativ: *menemään*, *rakentamaan*, *juomaan* till att gå, bygga, dricka.

- Adessiv: *juoksemalla, tekemällä, kysymällä* med l. genom
 att springa, göra, fråga.
sanomalla(ni o. s. v.), tulemalla(ni o. s. v.) nära
 l. i beråd att säga, komma.
- Abessiv: *kysymättä, huomaamatta* utan att fråga, märka.

§ 209. Tecknet *-ma, -mä* för inf. III fogas till verbets vokalstam.

Anm. I st. f. *alessiven* af inf. III med suffix brukas oftare *adess. pl.* af en deminutivform på *-maise*, t. ex. *olin, olit* o. s. v. *tuomaisillani, -si* o. s. v. jag, du o. s. v. var nära att bringa.

§ 210. Af *instr.* för inf. III förekommer äfven en opersonlig form vid verbet *pitää* bör; t. ex. *sika pitää tapettaman* svinet bör l. måste dödas.

Infinitiv IV.

(*-mise*).

Nominativ: (on) *tuominen, sitominen, kuuleminen, kokoominen* l. *kokoominen* (är nödigt) att bringa, binda, höra, samla.

Partitiv: (ei ole) *tuomista, sitomista, kuulemista, kokoomista* l. *kokoomista* (är icke rådligt) att bringa, binda, höra, samla.

§ 211. Tecknet *-mise* för inf. IV fogas till verbets vokalstam.

Anm. Inf. IV. förekommer ej i den opersonliga formen.

Participen.

§ 212. Participen äro adjektivformer af verben.

§ 213. Partic I betecknar *ofullbordad*, partic II *fullbordad* handling.

Personliga particip.

Tuon,	partic. I	<i>tuova</i>	bringande, en som kommer att bringa.
Sidon,	"	<i>sitova</i>	bindande, en som " binda.
Kuulen,	"	<i>kuuleva</i>	hörande, en som " höra.
Kokoan,	"	<i>kokoava</i>	
Kokoon,	"	<i>kokoova</i>	samlande, en som " samla.

§ 214. Partic I har tecknet *-va*, *-vü*, som fogas till vokalstammen.

Tuon,	partic. II	<i>tuonut</i>	en som bragt.
Sidon,	"	<i>sitonut</i>	" " bundit.
Kuulen,	"	(kuulnut)	<i>kundllut</i> " " hört.
Puren,	"	(purnut)	<i>purrut</i> " " bitit.
Juoksen,	"	<i>juosnut</i>	1. <i>juossut</i> " " sprungit.
Pakenen,	"	(paetnut)	<i>paennut</i> " " flytt.
Valitsen,	"	(valitnut)	<i>valinnut</i> " " valt.
Kerkeen,	"	(kerjetnyt)	<i>kerjennyt</i> " " hunnit.

§ 215. Tecknet för partic. II är *-nut*, *-nyt*.

Anm. Hos verb med konsonantstam fogas tecknet för personl. partic. II till denna. Jfr. § 165.

Obs.! Assimilationer enl. §§ 85, 184.

§ 216. Böjning af personl. partic.:

Singularis.

<i>Nom.</i>	saava	saanut
<i>Gen.</i>	saavan	saaneen
<i>Ess.</i>	saavana	{ saaneena saanunna
<i>Part.</i>	saavaa	saanutta
<i>Illat.</i>	saavaan	saaneeseen

Pluralis.

saavat	saaneet
{ 1 saavain	saanuttien
{ 2 saavien	saaneiden, -tten
saavina	saaneina
saavia	saaneita
saaviin	saaneisiin

§ 217. De personliga participen böjas i alla kasus.

Opersonliga particip.

§ 218. De opersonliga participen hafva infinitiv karakter.

§ 219. *Particip I.*

Tecken: *-va, -vä* enl. § 214.

Nom. (on) *tuotava, sanottava, mentävä, koottava* (är nödvändigt) att bringa, säga, gå, samla.

Ack. *tuotavan, sanottavan, mentävän, koottavan* att man bringar, säger, går, samlar.

Anm. Nom. af opers. partic. I är till betydelsen lik nom. af inf. IV.

§ 220. *Particip II.*

Nom. *tuotu, sanottu, menty, koottu.*

Ack. *tuodun, sanotun, mennyn, kootun* att man bragt, sagt, gått, samlat.

Part. *tuotua, sanottua, mentyä, koottua* (från l. efter briggandet, sägandet, gåendet, samlandet) sedan man l. någon bragt, sagt, gått, samlat.

Anm. Nom. af opers. partic. II användes i opersonliga sammansatta tempora och i opersonl. nekande imperfekt.

§ 221. Tecknet för opersonligt partic. II är *-u, -y*, framför hvilket *a, ä* bortfalla.

Passiva particip.

Tuon, partic. I *tuotava* som bringas, som skall, bör, måste l. kan bringas.

Sanon, partic. I *sanottava* som säges, som skall, bör, måste
l. kan sägas.

O. S. V.

Tuon, partic. II *tuotu* som blifvit bragt.

Sanon, " *sanottu* " " sagd.

O. S. V.

§ 222. De passiva participen likna till formen de opersonliga participen, men finnas blott af transitiva verb och böjas i alla kasus.

§ 223. Om partic. II pass. har agent, har den ändelsen -ma, -mä, som vidfogas vokalstammen (*agentparticip*), t. ex. *isän kirjoittama kirja* en af fadern skrifven bok; *hänen tekemässänsä kaapissa* i det af honom gjorda skåpet
o. s. v.

Perifrastiska tempora.

§ 224. De sammansatta tempora, som bildas förmedlet personligt partic. I, kallas perifrastiska.

Indikativens perifrastiska presens.

Olen tekevü jag skall l. ärnar (nu l. i en framtid) göra.

Olet " du " " " " "

O. S. V.

En ole tekevü jag skall l. ärnar icke göra o. s. v.

Indikativens perifrastiska imperfektum.

Olin tekevü jag skulle (då) göra o. s. v.

En ollut tekevü jag skulle icke göra o. s. v.

Potentialens perifrastiska presens.

Lienen tekevü jag skall (nu l. i en framtid) måhända göra
o. s. v.

En liene' tekevü jag skall måhända icke göra o. s. v.

Konditionalens perifrastiska presens.

Olisin tekevü jag skulle (nu l. i en framtid) komma att
göra o. s. v.

En olisi' tekevü jag skulle icke komma att göra o. s. v.

§ 225. Perifrastiska tempora utsäga den ofullbordade
handlingen såsom förestående.

Återblick.

§ 226. Hos verb med konsonantstam bildas från
denna följande former: presens potential (§ 189), personl.
partic. II (§ 215 anm.), presens imperativ (med undantag
af 2 pers. sing.) (§ 195), inf. I (§ 203 anm.), inf. II (§ 206
anm.) samt alla opersonliga former (§ 197 anm.). De
öfriga formerna bildas från vokalstammen.

Snom, kielit, 3

Kallio

Uppå Werner Söderströms förlag har utkommit:

Lärobok i geografi af *Elis Lagerblad*. Ny upplaga. Pris inb. 2 m. 80 p. — i starkare band 3 m.

Lärobok i algebra af Dr *August Ramsay*. 3 m. 75 p.

Lärobok i aritmetik för lyceer och fruntimmerskolor af Dr *Aug. Ramsay*. Ny upplaga. Pris 1 m. 85 p.

Lärobok i aritmetik för skolan och hemmet af *A. Ramsay*.

I. *Småskolans räknelära*. Med talrika illustrationer. Pris. 85 p.

II. *Folkskolans aritmetik*. Pris inb. 1 m. 25 p.

III. *Anvisningar för läraren. Facit*. Pris 25 p.

Den heliga läran af *C. H. Alopæus*. Tredje upplag. 1 m. 50 p.

110 psalmer, valda ur nya psalmboken. För skolbarnens första behof. Pris inb. 35 p. — 100 ex. kostar 28 m.

Finsk elementarbok af *A. Kallio*. I. Andra, omarbetade upplagan. Pris 1 m. 75 p., — II. Andra, omarbt. uppl. 2 m. 25 p.

Läsebok för barn. För den första undervisningen i läsning och skrifning. Efter K. Raitios finska original bearbetad af *E. Lönnberg*, lyceikoll. Prydd med talrika bilder. Pris inb. 85 p.

Svensk rättskrifningslära efter Svenska akademiens ordlista, 6. upplagan sammanställd af *Axel Bergholm*. Ny upplaga. Pris: 35 p.

Svenska rättskrifningsöfningar af *Axel Bergholm*. Pris: 35 p.

Ryska språkets grunder af *E. W. Palander*. 2 m. 75 p.

Anthologia Homericæ af Dr *K. Forsman*. Valda stycken ur Homeros jämte ordbok och lyriskt bihang. 5 m. 50 p.

Petit résumé de littérature française par *J. de Pury*. Revu et complété par *S. Affolter*. Pris inb. 1 m. 25 p.

30 Tvåstämmiga sånger till skolornas tjenst, arrangerade af *G. Linsén*. Pris inb. 1 m. 25 p. Ny upplaga!

30 Tre och tvåstämmiga sånger till skolornas tjenst, arrangerade af *G. Linsén*. Pris inb. 1 m.

Svensk-Finsk ordbok. Utarbetad af *Arvi Jännes*. Pris: inb. 4 m. 50 p.

Denna ordbok, utarbetad af en känd forskare och framstående pedagog, skall utan tvifvel för skolungdomen vara till det största gagn. — (Finsk Tidskrift).

Ordboken afser att utgöra äfven en svensk ordlista, följande professor Freudenthal's rättskrifning.